

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

5 ZÁŘÍ/ŘÍJEN 2014
51. ROČNÍK
15 Kč

KONČÍM S POCITEM SLUŠNĚ ODVEDENÉ PRÁCE ROZHOVOR SE STAROSTOU MĚSTA SOBOTKA STANISLAVEM TLÁŠKEM

Není to náš první rozhovor během posledních osmi let. V každém případě je poslední. Tedy zcela určitě ve funkci starosty. Ve dnech 10. – 11. října 2014 se uskuteční volby do Zastupitelstva města Sobotka. V těch sice znovu kandidujete, ale už „jenom“ na funkci řadového zastupitele. Pojdte se, prosím, vrátit o osm let zpátky. S jakými představami jste šel do funkce starosty?

Je potřeba říct, že jsem se do této funkce nedostal díky nějakým osobním ambicím, ale na základě důvěry, kterou mi občané dali prostřednictvím preferenčních hlasů. Do „křesla“ starosty jsem se posadil s velkou pokorou, ale současně s odhodláním udělat maximum možného pro další zlepšení života ve městě. Uvědomoval jsem si, že zdaleka nezáleží jenom na mně, na mých představách a osobních přáních. Rozhodování je na celém zastupitelstvu a na radě. Usiloval jsem o to, abychom se jako zastupitelé dali dohromady, vytvořili „akční tým“, společně řešili jak každodenní drobné problémy, tak i „velké“ věci, pro město a jeho další rozvoj podstatné a rozhodující.

Řekněte mi: když se člověk stane starostou, kdo mu poradí, jak se dá starostování jako takovému naučit. Žádná škola pro starosty neexistuje. Přitom náročnost této práce je evidentní. Zahrnuje jak drobnou, neviditelnou každodenní práci s lidmi, tak i nesčetná jednání, porady, schůze...

Měl jsem štěstí, protože velkým rádcem a oporou mi v prvním roce, ale i v letech následujících, byl můj předchůdce ing. Petr Hejn. Ostatně zcela přirozeně bylo potřeba navázat na činnost minulého zastupitelstva, dokon-

foto: Z. Krámek

čit započaté či rozdělané akce. Hodně mi dala i setkávání se zkušenými kolegy – starosty měst a obcí okresu i kraje. Musím také zmínit tajemníka městského úřadu ing. Šourka. Státní správu zná velice dobře, má letitou praxi, a tak v dobrém slova smyslu „pohlídal“, abychom jako zastupitelé nedělali nějaké „boty“. Mnohé se musí člověk naučit sám – třeba studiem nejrůznějších vyhlášek, zákonů, vládních nařízení apod. Úplně nejvyšší školou je samotná praxe. Prostě učíte se za pochodu.

Mnozí lidé mohou mít představu, že zvolením dostává starosta do svých rukou velkou moc a že může vyřešit úplně všechno. Povězte mi: měl jste pocit velké moci včetně neomezených možností, jak si poradit s jakýmkoliv problémem?

Je jasné, že člověk má určité představy o tom, jak takové sta-

rostování může vypadat. Přiznám se, že hlavně zpočátku jsem byl častokrát nepříjemně překvapený, že ta funkce vlastně vůbec žádnou velkou moc ani možnosti nepředstavuje. O nejrůznější podpory a finanční injekce se pokorně žádá. Je kolem toho velké papírování, úřadování, mnoho hodin náročných jednání. Koneckonců: slovo starosta je od odvozeno od výrazu „starati se“. Postupem času to pochopíte a prostě se staráte, jak to jde, jak nejlépe to dokážete.

Rozumím. Pojdme teď společně udělat malé ohlédnutí zpět. Vyjmenujme alespoň některé (nejdůležitější a důležité) počiny, které byly ve prospěch města udělány v uplynulých dvou volebních obdobích, kdy jste zastával funkci starosty. Nechci nikterak snižovat úlohu zastupitelstva jako celku, ale zcela logicky převážná část

OBSAH

VĚSTNÍK

Výsledky voleb 2014	3
Jaká byla turistická sezona	4
Festival Eduarda Nápravníka	5
Bendl slaví 20 let	6
Miloslava Hrdličková Šrámková	7
Pozdrav do Trní	8
Rozloučení s M. Koldovskou	9
Odešel V. Hálek	9
Dar z Wadrillu	11
Z letošních muzejních výstav	11
S Archibadem za Sašenkou	12
Nezapomínejme na zakladatele	13
Opět k volbám	13
Humprecht očima průvodce	14
Obrana sobotecké kultury	15

KULTURNÍ TRADICE

Kulturní kalendář	15
Krajanské hroby	16

KNIHOVNA

Do sobotecké knihovničky	16
--------------------------	----

ŠKOLNÍ STŘÍPKY

Přátelství bez hranic	18
Soustředění SŠD	19

SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ

Jubilea	20
Sedmdesát - šedesát - padesát	21
Opustili nás naždy	22
Společenské a kulturní	22

iniciativy, odpovědnosti a organizační práce spočívá právě na osobě starosty, místostarosty a potažmo i rady.

Dříve, než uvedu některé příklady – podle mého – dobrých počínů, upřesním, že rozhodování je kolektivní, že neexistuje, aby se cokoliv důležitého dělalo bez vědomí a souhlasu zastupitelstva nebo rady města. Možnost kontroly mají i občané, vždyť v podstatě všechna jednání zastupitelstva jsou veřejná. Ke všemu se občané mohou vyjadřovat, jejich připomínky, názory a podněty nejsou v žádném případě formální. Pravdou ale je, že starosta spolu s místostarostou mají výjimečné postavení, pokud jde o odpovědnost za realizaci přijatých rozhodnutí a usnesení – tedy také za každou investiční akci. Teď už ale zmíním alespoň některé, realizované v posledních čtyřech letech. Podle mého názoru byly a jsou pro život města podstatné. Z investic, realizovaných v roce 2011, je potřeba na prvním místě jmenovat kanalizaci (36.642,730 Kč) a plynofikaci (1.724.605 Kč). Jde o desítky milionů „ukrytých pod zemí“, ale z hlediska dalšího rozvoje města nezbytná investice. Pro zlepšení životního prostředí a správné zacházení s odpady to bylo vybudování sběrného dvora (13.440.539 Kč). Nemalé prostředky byly v tomto roce věnovány na opravy veřejného osvětlení (Kdanice, Boleslavská ulice). Z investic roku 2012 zmíním alespoň rekonstrukci ulic Zahradní a Bezručovy (4.948.221 Kč). V loňském roce pokračovaly úpravy Zahradní ulice vybudováním nových chodníků (941.599 Kč). Nově bylo vydlážděno „Malé náměstí“ (2.509.786 Kč), byla opravena střecha domu čp. 6 na náměstí Míru. Z investičních akcí, realizovaných v posledním období, je potřeba jmenovat dvě zásadní: výměnu oken a zateplení budovy mateřské školy (10 milionů Kč), rekonstrukci chodníků v ulici Jičínská (2.797.000 Kč). Realizována byla ještě řada dalších, drobnějších investičních akcí, ale uvedl jsem záměrně jen ty zásadní a nejnákladnější. Podle mého mínění se podařilo realizovat to, co bylo ve finančních možnostech města, bez rizika zbytečného zadlužení.

„Bez peněz do starostování nelez“ – dalo by se říct v duchu lidového pořekadla, ale vážně. Peníze jsou opravdu až na prvním místě. Možnosti

městského rozpočtu jsou omezené, mnohé – zejména velké a tedy i nákladné investiční akce nejde realizovat bez dotací z kraje, fondů státu, případně evropských prostředků. V jaké kondici je nyní městský rozpočet?

Předně potvrzuji fakt, že bez dotací to nejde. Už jsem během rozhovoru zmínil, že je potřeba umět zpracovat žádost, mít „v šupletí“ připravené projekty, jít za tím jako „beran“. Díky změně v přerozdělování prostředků získaných státem z daní, kdy zejména malé obce a města dostávají do svých rozpočtů víc peněz, se i náš městský rozpočet vylepšil. Hospodařili jsme dobře, rozpočet je v dobré kondici, město nemá dluhy, které by nebylo schopné bez problému splácet. Je potřeba nebát se ani využití evropských fondů, i když tady platí, že nemalé procento z případně poskytnuté ujednání dotace musí pokrýt žadatel, konkrétní investiční akci vlastně nejprve plně uhradit a pak teprve doufat, že vyjednané finance opravdu na účet přijdou. Není to tak, že stačí jen požádat a miliony se hrnou do městské pokladny. Do budoucna se ale zřejmě město bez evropských dotací neobejde, zejména chce-li například realizovat tak obrovskou akci, jako je generální oprava náměstí Míru. Prostudoval jsem si hlavní body volebních programů kandidujících stran (v právě vydané příloze Zpravodaje) a jsem rád, že tato – pro Sobotku zásadní investiční akce – je všemi zmiňována.

Při domlouvání našeho rozhovoru jsme si slíbili, že budeme pokud možno struční. Osm let v životě města i jeho obyvatele „číslo jedna“ – starosty není úplně krátkým obdobím. Bylo by určitě možné klást ještě spoustu dalších otázek. V jednom rozhovoru (byť tak trochu bilančním) nejde vyčerpat všechno. A tak pojďme k závěru našeho povídání. Položím Vám úplně obyčejnou, „člověčí“ otázku. Co dala a co naopak vzala funkce starosty „sobotákov“ Stanislavu Tláškovi?

Co mi dala? Možnost setkat se spoustou zajímavých a pro mě důležitých lidí na nejrůznějších úrovních správy kraje i státu. Mnoho z nich bylo a je zkušenými, vzdělanými odborníky, od nichž jsem mohl čerpat pozitivní zkušenosti pro svoji vlastní práci. Byla to ale i

spousta setkávání s docela „obyčejnými“ lidmi. Zvláště budu vzpomínat na všechna oboustranně příjemná jednání, i když život není jenom o příjemných chvílích. Pokud jsem snad někoho zklamal, nebo v něm vyvolal pocity, že „na to nemám“, pak se omlouvám. Všechny chci ale ujistit, že všechno, co jsem těch osm let dělal, jsem dělal poctivě, ve snaze pomoci dobrým věcem. Určitě jsem mohl udělat víc, leccos možná i jinak. Jako starosta končím s pocitem slušně odvedené práce.

A co mi to starostování vzalo? Asi různé iluze, když se moje představy

lišily od reality. A to ať v možnostech, co opravdu sám starosta jako osoba může, nebo v mezilidských vztazích. Někdy jsem postrádal možnost domluvit se, i když platí, že „není na světě člověk ten, aby se zavděčil lidem všem“. Starostování bezesporu sebere i něco ze soukromí. Ať jste, kde jste, všude vás mnozí berou předně jako „toho z radnice“ a pak až jako Standu Tláška. Ale to už k veřejné funkci patří a s tím jsem se snažil nějak vyrovnat.

A jaká bude poslední věta posledního rozhovoru ve funkci starosty?

Využívám této příležitosti, abych všem, kteří mi ve dvou volebních obdobích dali svůj hlas, upřímně poděkoval za důvěru.

A já Vám – jistě i za Vaše voliče – děkuji za odvedenou práci, za všechno, co jste ve prospěch Sobotky a jejích obyvatel v uplynulých osmi letech vykonal. Přeji Vám pevně zdraví, mnoho osobní spokojenosti, štěstí a pohody v soukromém životě.

Miroslav Jalovecký

VÝSLEDKY VOLEB DO ZASTUPITELSTVA MĚSTA SOBOTKA, KONANÝCH VE DNECH 10. 10. A 11. 10. 2014

Voleb se zúčastnilo 992 voličů, což představuje volební účast 51,06 %.

Výsledky voleb dle pořadí kandidujících stran:

pořadí	strana	počet hlasů	%	počet mandátů
1.	TOP 09	3 235	25,81	4
2.	Živá Sobotka	3 070	24,50	4
3.	ČSSD	2 725	21,74	3
4.	KDU-ČSL	2 702	21,56	3
5.	ODS a nezávislí	801	6,39	1

Zvolení zastupitelé dle pořadí hlasů:

pořadí	jméno a příjmení	strana	počet hlasů
1.	Jaroslav Šolc	ČSSD	433
2.	Jan Janatka	Živá Sobotka	429
3.	Jana Knapová	KDU-ČSL	388
4.	Lubor Jenček	TOP 09	380
5.	Stanislav Tlášek	KDU-ČSL	379
6.	Jan Jirásek	KDU-ČSL	373
7.	Luboš Patka	TOP 09	367
8.	Zdeňka Badová	Živá Sobotka	326
9.	Jiří Kolda	Živá Sobotka	322
10.	Barbora Špicarová Stašková	Živá Sobotka	308
11.	Pavel Lupínek	TOP 09	305
12.	Josef Vitina	ČSSD	248
13.	Renata Bašová	TOP 09	240
14.	Slavomír Kolomazník	ČSSD	217
15.	Roman Zejbrlík	ODS a nezávislí	139

JAKÁ BYLA TURISTICKÁ SEZÓNA?

Ubývající denní světlo a občasné plískanice i datum v kalendáři dávají jasně najevo, že je tu podzim se všemi svými přívlasy. Střídají se příjemné sluneční dny babího léta a dny zatažené oblohy s vytrvalým deštěm, kdy bychom nejraději zůstali doma s šálkem horkého čaje a dobrou knihou ke čtení. Je to čas poklidného těšení se a příprav na akce a radovánky i povinnosti typické pro toto období jako je Halloween, sklizeň úrody v zahradě a pouštění draka s dětmi na louce.

Je to také čas, kdy se pracovníci ve všech informačních centrech ohlížejí za uplynulou turistickou sezónou, porovnávají statistiky návštěvnosti s uplynulými lety a vyplňují tabulky prodejnosti jednotlivých turistických artiklů za letní období. Takto získané informace dále slouží k celkovému vyhodnocení turistické sezony v Českém ráji.

Na těchto statistikách se významnou měrou podílí také naše Informační centrum v Sobotce, které letos zaznamenalo oproti předchozím létům výrazný nárůst počtu obslužených turistů. Příčinou byl nepochybně stoupající zájem o tuzemský turismus v letošním roce. Nárůst návštěvnosti

jsme zaznamenali také u zahraničních návštěvníků, kteří k nám zavítali z různých koutů Evropy. Prvenství si již tradičně drží němečtí turisté, v těsném závěsu za nimi si udržují pozici Holanďané a Angličané, pak Poláci, Francouzi, Rusové a malé množství turistů k nám přijelo také z Itálie.

I když je turistická sezona pro každé infocentrum velmi náročné a hektické období, je protkáno a tím i zpestřeno mnoha příjemnými setkáními se zajímavými lidmi, kteří naše městečko a kraj nebo i jiná místa v Českém ráji navštívili již po několikáté, a přesto odjíždějí znovu plni nadšení a s předsevzetím, že se sem za rok zase vrátí. Často slyšíme pět chválu na půvab údolí Plakánek, který je součástí turistické naučné stezky, i na krásy nedalekých skalních měst v Prachovských skalách, Drábských světničkách či na Hruboskalsku.

Pravidelným návštěvám jsou vstřícně přizpůsobeny otevírací doby všech dostupných hradů, zámků a muzeí, které často zpestřují hostům pobyt bohatými doprovodnými kulturními programy a akcemi. I Sobotka drží pevně krok s ostatními městy a městečky na poli kultury a stará se dů-

sledně o bohaté dění ve městě prostřednictvím Městského kulturního střediska i ostatních spřátelených městských spolků a sdružení. A jsou to právě ony, překypující energií a elánem v činnosti, které vnášejí řadovým občanům i příchozím turistům tolik zážitků a radosti do všedních dní. To díky nim strávíme příjemná odpoledne a večery během vyhlášeného a každoročně tolik očekávaného Jarmarku, který bývá jednou z nejvýraznějších místních akcí, stejně jako tradiční a ojedinělý festival českého jazyka a literatury Šrámkova Sobotka. Ten zaznamenal i letos mnoho kladných ohlasů a spokojených příznivců.

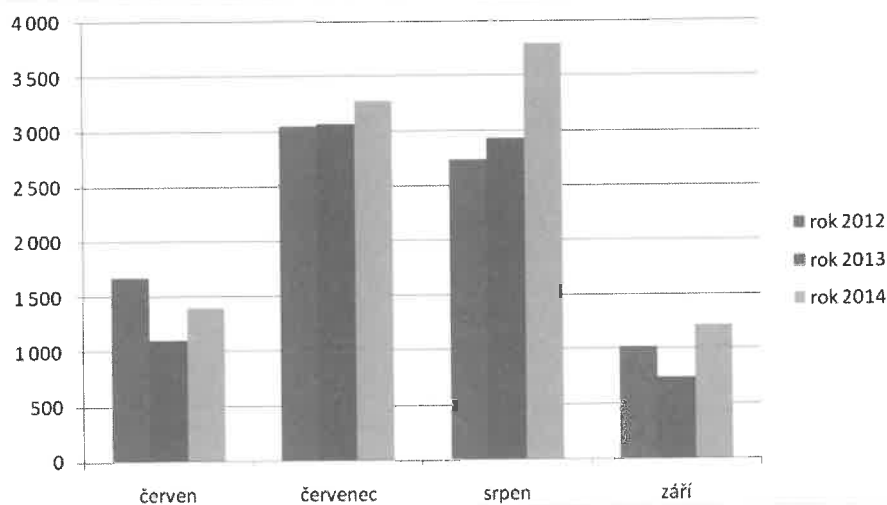
Přejme, prosím, všem organizátorům zdejších akcí mnoho dobrých nápadů v plánování dalších ročníků, které je už nyní v plném proudu, a budme shovívaví k drobným nedostatkům, které bývají někdy až zbytečně přetřásány.

Můžeme být právem hrdi, že žijeme ve městě s tak bohatou historií a s tím spojenou pestrou kulturní tradicí, která stále oslovuje nejen současné místní občany, ale s nadšením ji vyhledávají i skalní příznivci z mnoha vzdálených míst naší země i ze zahraničí.

Je potěšením a ctí pro každého našince žít v koutu naší země, který se stal nevyčerpatelnou studnicí inspirace pro tolik literátů a dalších umělců!

A tak měj vřelou náruč pro své hosty a občany i v příštích letech, SOBOTKO!

Zuzana Šačirovičová

FESTIVAL EDUARDA NÁPRAVNÍKA

HUDBA NAPŘÍČ ŽÁNRY, FILMOVÉ A SVĚTOVÉ MELODIE - ROZHOVOR S FELIXEM SLOVÁČKEM ML.

Mohl byste Soboteckým blíže představit festival, jehož součástí je i koncert 18. 10. v Sobotce?

23. srpna 2014 začne v Býšti u Pardubic 6. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Eduarda Nápravníka. Tento festival se stává tradiční kulturní událostí v České republice. Od roku 2008, kdy proběhl v Praze první ročník, na něm vystoupila celá řada významných světových umělců. Uvedme například slavné Moskevské trio, smyčcový kvartet P. I. Čajkovského, Felixe Slováčka, violoncellistu Michaila Utkina, Eduard Nápravník Trio (ve složení Felix Slováček jr., Petr Nouzovský, Vjačeslav Grochovskij jr.), Baroque jazz special pod vedením Jiřího Hlaváče, Conca Collegium, Kocianovo kvarteto, Nosticův kvartet, Komorní orchestr Bohuslava Martinů, Pražské saxofonové kvarteto, violistku Jitku Hosprovou a mnoho dalších. Za velmi krátkou dobu se festivalu podařilo navázat spolupráci s několika významnými institucemi a sponzory, díky kterým se daří celou tuto velmi náročnou kulturní akci organizačně a kvalitativně posouvat stále na vyšší úroveň. Na masterclassech festivalu E. Nápravníka už vyučovali vítězové Čajkovského soutěže v Moskvě – violoncellista Kiril Rodin a profesor Sergej Baturin. V koncertech 6. ročníku vystoupí Karlovarský symfonický orchestr, Felix Slováček jr., Dvořákův komorní orchestr pod vedením Jaroslava Vodňanského, Smetanovo trio, Felix Slováček, Vjačeslav Grochovskij jr., violoncellista Michail Utkin, Eduard Nápravník trio, Jiří Hlaváč, Miloslav Ištvan Quartett, sólisté Státní opery Praha Marina Vyskvorkinová, Jurij Kruglov, Pavlína Senić, Marek Šulc, Josef Vejvoda, Milan a Martin Olšiak ze Slovenska a mnoho dalších.

Cílem nově založeného občanského sdružení Eduarda Nápravníka je propagace a šíření tvůrčího odkazu tohoto významného českého skladatele a dirigenta. Festival se snaží o vytvoření určitého kulturního spojení

mezi Nápravníkovou rodnou zemí, Českem, a jeho druhým domovem, tedy Ruskem.

V Rusku je Nápravníkovo jméno dodnes velmi vážené a jeho skladby se provádějí v hojně míře. Bohužel totéž nelze říct o České republice, kde Nápravníkovo jméno bylo skoro zapomenuto. Jde o určitý paradox, protože jeho jméno bylo svého času na seznamu těch nejvýznamnějších kulturních osobností celého světa. Skladatelsky byl Nápravník do určité míry ovlivněn tvorbou Čajkovského a Dvořáka, přesto jde o pozoruhodný odkaz. Zvláště operu „Dubrovskij“ lze považovat za významné operní dílo 19. století.

Mottem 6. ročníku festivalu je „Eduard Nápravník dětem“, to znamená, že součástí festivalu bude tentokrát program výchovných koncertů a masterclassů. Tato část festivalu proběhne ve spolupráci se Základní uměleckou školou v Řičanech a také již podruhé s Janáčkovou akademií múzických umění v Brně. Zvláštní pozornost si zaslouží koncert 13. listopadu v Karlových Varech, který se koná v rámci oslav 180 let trvání Karlovarského symfonického orchestru a Roku české hudby. Zazní na něm v Čechách prakticky neznámý Nápravníkův klavírní koncert v podání klavíristy Vjačeslava Grochovského jr., dále pak koncert pro violoncello a orchestr Vjačeslava Grochovského st. v podání žáka legendárního Mstislava Rostropoviče, profesora Moskevské konzervatoře, violoncellisty Michaila Utkina a dvě skladby ruských autorů, Glinkova předehra k opeře Ruslan a Ludmila a Musorgského Noc na Lysé hoře v podání Karlovarského symfonického orchestru pod taktovkou Felixe Slováčka jr.. Jako mimořádně zajímavý se jeví koncert s Jiřím Hlaváčem, Josefem Vejvodou, Felixem Slováčkem jr., Vjačeslavem Grochovským jr. a Miloslavem Ištvan Quartetem, kde zazní například melodram Josefa Vejvody „Vzpomínka na Tonyho Scotta“ v podání předních českých herců Josefa Somra a Máši Málkové. Z dalších koncertů je třeba

zmínit koncert v Ruském středisku vědy a kultury v Praze, kde zazní vokální tvorba Nápravníka a jeho současníků Dvořáka a Čajkovského v provedení špičkových interpretů, sólistů Státní opery Praha a nebo koncert bratrů Olšiakových ze Slovenska. K velkým událostem 6. ročníku bude bezesporu patřit koncert světoznámého Smetanova tria a světová premiéra skladby Lukáše Sommera Saxofonáňa – concertino pro otce a syna Slováčkovi. Z masterclassů stojí za pozornost výuka profesora Michaila Utkina na Janáčkově hudební akademii múzických umění v Brně. Jak je vidět, 6. ročník festivalu Eduarda Nápravníka nabízí pestrou škálu kulturních akcí. Moc se na vás těšíme a přejeme vám mnoho krásných uměleckých zážitků.

Jaký byl impuls k založení festivalu?

Cílem daného festivalu je seznámit širokou hudební veřejnost s hudbou neprávem opomíjeného významného českého skladatele a dirigenta, jehož vliv je pro ruskou a českou hudební kulturu zcela zásadní. O Nápravníkově je známo, že byl výborným dirigentem světové úrovně, ale o jeho tvorbě toho víme pramálo. Proto jsme si zvolili jako cíl uspořádání festivalu, kde by zazněla hudba tohoto velikána ruské a české hudební kultury. E. F. Nápravník právem zaujímá čestné významné místo v historii ruské hudební kultury. Tento Čech přijel ve svých dvaceti třech letech do Ruska, které se pro něho – podobně jako pro mnoho jeho krajanů v té době – stalo jeho druhou vlastí. Plně oddané a obětavé službě ruské hudbě, především pak ruskému opernímu divadlu, věnoval potom více než padesát let svého života. Aniž by přerušil styky se svou rodnou českou kulturou, dovedl hluboce pochopit zájmy ruského hudebního umění a stal se jedním z jeho předních představitelů. Navazuje srdečné, přátelské vztahy s P. I. Čajkovským, se sestrou vynikajícího M. I. Glinky – jeho pokračovatelkou L. I. Šestakovovou, s I. A. Melnikovem, s

F. I. Stravinským, s M. A. Dejša - Sionickou, F. Šaljapinem a dalšími vynikajícími ruskými umělci a hudebníky. Jako talentovaného, energického a plně oddaného svému poslání umělce si E. F. Nápravníka vysoce cenili M. A. Balakirev, N. A. Rimskij-Korsakov, M. P. Musorgskij, A. P. Borodin, A. G. Rubiňštejn, A. K. Glazunov. Díla uvedených i jiných umělců Nápravník jako dirigent interpretoval s vynikajícím mistrovstvím a jemným uměleckým taktem. Upřímnými obdivovateli dokonalého dirigentského umění E. F. Nápravníka byli i mnozí vynikající představitelé ruské literatury, malířství a divadla. V širokých kruzích posluchačů se pak těšil neobyčejně velké oblíbenosti.

Proč se právě Sobotka stala jedním z festivalových míst?

Protože miluji Český ráj a mám velice rád tento kraj a lidi v něm, říkal jsem si, že právě v Sobotce akce tohoto typu chybí, a proto jsem rád, že se Mezinárodní hudební festival Eduarda

Nápravníka stal součástí a dobrou tradicí právě tohoto kulturního města.

Koho a jakou muziku uslyšíme?

V minulosti jsme do Sobotky přivezli Pražské saxofonové kvarteto a legendárního klarinetistu, skladatele, pedagoga a moderátora prof. Jiřího Hlaváče, který vystoupil s obnoveným seskupením Baroque Jazz Special (dříve Baroque Jazz Quintet). Nyní to bude hudba napříč žánry, světové a filmové melodie. Přijede vynikající akordeonista Vojtěch Szabó /SVK/, který patří ve svém oboru ke světové špičce, a jsem moc rád, že vystupuje právě v Sobotce na našem festivalu. Uslyšíme jazz i Argentinské tango, na které se Vojtěch specializuje. Na klavír mě doprovodí Vjačeslav Grochovskij, zakladatel festivalu. Společně s Vojtou zahrajeme skladby, jako např. od E. Moricconeho (Tenkrát na západě), K. Svobody (Krev toulavá z filmu Cirkus Humberto) nebo píseň z filmu Kmotr od N. Rota (Speaksoftly love) atd.

Děti ze sobotecké ZUŠ, Adélu, Mišu, Vojtu, Petru, Lucii a Kláru by zajímalo, od kolika let hrajete, zda vás lákal i jiný hudební nástroj, jaké máte jiné koníčky, jak často cvičíte, jakou muziku máte nejraději a zda jste hráli i na nějaký další hudební nástroj.

Hraji od 7 let na klavír, asi od 12 na klarinet a bicí, chodil jsem do Bambini di Praga zpívat.

Lákala mě harfa, ale je to strašně těžký nástroj, můj dědeček Karel Patras byl nejvýznamnější český harfista a pedagog 20. století. Baví mě kytara, zpěv, dirigování, herectví – divadlo, živím se i jako herec v muzikálech a v Divadle Semafor. Baví mě všechno – od vážné hudby po rock. Leonard Bernstein, Toto, Michale Jackson, Nirvana atd. Měl bych cvičit aspoň tři hodiny denně, ale nedaří se mi to, protože mám moc práce.

*rozhovor připravila
Petra Matoušková*

OBNOVENÝ BENDL SLAVÍ DVACET LET

„Na jaře roku 1994 jsme se sešli, abychom dokázali, že lze využít čas i jinak než jen v práci, v rodině a u sporáku. Začali jsme se setkávat každé úterý v hudební škole a začali jsme co? no přece zpívat. První veřejné vystoupení bylo 7. dubna 1994, vystoupil na něm sbor v tomto složení: Zuzana Nikolovová, Hana Navrátilová, Ivana Hučíková, Petra Cholenská a Pavel Hučík. Zpívali jsme Růžičku (sólo Z. Nikolovová) od Spirituál kvintetu a dále Montgomeryho.

Tolik úvod z kroniky pěveckého spolku Bendl, který napsala Zuzana Nikolovová-Šperlingová. Na podzim roku 1994 pak vzniklo občanské sdružení Spolek Bendl, který zastřešoval činnost pěveckého spolku a Klubu maminek, na který svou činností navázalo Mateřské centrum Ťapík. Jeho zakládajícími členkami byly Alena Pospíšilová, Ivana Hučíková a Petra Matoušková.

V letošním roce je tedy Bendl jubiluje. Jakou cestu za těch dvacet let ušel pěvecký spolek? Na začátku stál

nápad obnovit a možná i navázat na tradici sborového zpívání v Sobotce. Nadšení nám nechybělo a naše řady se pomalinku rozrůstaly. V devadesátých letech jsme pod vedením Pavla Hučíka připravili řadu koncertů a vystupovali při různých příležitostech. Nelze zapomenout na vzpomínkový večer k výročí narození Josefa Fejfara, na uvedení některých děl Knihovničky Českého ráje, na vystoupení v kapli ve Vlčím Polí, na půlnoční mše na faře i v kostele sv. Maří Magdaleny, na celou řadu koncertů na Humprechtě, na Vánoční mši Jana Jakuba Ryby, kterou jsme zpívali společně s jičínským sborem Smetana a kde nás doprovázel komorní orchestr, na vzpomínkové odpoledne u torza Semtinské lípy, na společný koncert se žáky paní Vagnerové a žáky ZUŠ, na odhalení busty Václava Špály před Městským úřadem, na první ročníky Foerstrových Osenic, na vystoupení v Sokole. Tradicí se stal 21. červen, kdy od roku 2001 pořádáme na Humprechtě koncert ke Dni hudby.

Historie našeho spolku se prolíná s historií sboru Stojmír z Dolního Bousova. Na začátku naší společné cesty Bousovští neměli dirigenta, tak začali jezdit do Sobotky, a tím, vlastně, vznikla naše spolupráce. Tato spolupráce je dnes pro nás nutností, protože řady Bendlu v současné době pořídily natolik, že o samostatném sboru nemůže být ani řeč. A to přesto, že v čele spojených sborů stály a stojí výborné muzikantské osobnosti. Po Pavlu Hučíkovi přišel Jan Jiterský, pod jehož vedením zpěváci odvedli velký kus práce. Potom přišla doba hledání, a když už se zdálo, že hůř být nemůže a s oběma sbory je konec, do našeho kraje se přistěhovala paní Pavlína Těšínská. Hledala sbor, kde by mohla zpívat – a tak ho rovnou diriguje. Pečlivě, se zaujetím a se znalostí pěvecké techniky. Pomyšinou soboteckou zpěvačkou čest hájí paní Irena Votrubová a Jiřina Bradnová, které jediné vydržely těch dvacet let. Milá Irenko a Jiřinko, děkuji vám!

Petra Matoušková

MILOSLAVA HRDLIČKOVÁ ŠRÁMKOVÁ

(11. ZÁŘÍ 1884 KOSTELEČEK – 14. SRPNA 1958 SOBOTKA)

Letošní 130. výročí narození Miloslavy Hrdličkové Šrámkové připomínáme statí Šárky Blahoňovské, která vychází z jedné podkapitoly její vysokoškolské bakalářské práce Od Ženského klubu k Šrámkově Sobotce: osobnost a dílo Miloslavy Hrdličkové-Šrámkové. Napsala ji na Ústavu české literatury Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze roku 2014 a podklady k ní čerpala i z Milčiny písemné pozůstatosti uložené v Archivu Fráni Šrámka, kde také jednu kopii práce uložila. Tomuto výročí se věnuje i následný článek Aleše Fetterse.

S Fráňou Šrámkem po Sobotecku

Už za Šrámkova života mu jeho družka, Miloslava Hrdličková-Šrámková, pomáhala s přípravou děl k vydání, především s ním prováděla korektury, ke kterým prý básník přistupoval ledabyle. Po jeho smrti v roce 1952 v ediční práci neúnavně pokračovala. Nepolevila v úsilí přibližovat Šrámkovo dílo čtenářům a badatelům, zejména těm mladým, protože u nich mohla očekávat, že přijdou s novými podněty. S literárními vědci spolupracovala na nových vydáních Šrámkových knih, ke kterým připisovala vzpomínkové doslovy, předmluvy či poznámky, s Liborem Knězkem redigovala Šrámkovy spisy. Pracovala s velkým vypětím, i když už byla v pokročilém věku a nemoc jí postupně zbavovala schopnosti pečovat o sebe bez cizí pomoci. Pod dohledem Miloslavy Hrdličkové-Šrámkové vyšly například Šrámkovy Básně, *Tělo*, *Stříbrný vítr*, *Křižovatky* či *Žasnoucí voják*.

Poslední titul, na kterém paní Hrdličková-Šrámková pracovala, byla kniha *S Fráňou Šrámkem po Sobotecku*, která vyšla v Krajském nakladatelství Liberec v roce 1957. Obsahuje její krátký text *Fráňa Šrámek v Sobotce*. Ten již předtím poskytla Vladimíru Kopeckému, studentovi Vysoké školy

uměleckoprůmyslové v Praze, jako podklad pro jeho diplomovou práci. Ve speciálním ateliéru pro užitou grafiku profesora Antonína Strnadla vznikl pro poskytnutý text soubor dvanácti dřevorytů. Kopecký si sám navrhl obálku i vazbu. Malíř se do Sobotky rád vracel a nechal se jí inspirovat, přispěl ilustracemi ke knihám Adama Jista o Václavu Šolcovi, který pocházel rovněž ze Sobotky. Vznikla tak obrazová publikace přibližující Šrámkův život v rodném kraji, na kterou navázala kniha *S Fráňou Šrámkem po Sobotecku*.

Miloslava Hrdličková-Šrámková ji uspořádala společně s Václavem Hejnem. Kromě textu Šrámkovy družky ji doplňuje stať Karla Čapka *Básnířova Sobotka* a Hejnova pojednání *Jak Fráňa Šrámek chodil po rodném kraji* a *O Šrámkových básních*, inspirovaných Sobotkou. Druhou část souboru pak tvoří právě tyto básně prokládané černobílými fotografiemi Jaromíra Kuchaře, jenž byl Šrámkovým přítelem z jeho studentské družiny.

Paní Milka Hrdličková-Šrámková už ke konci roku 1953 profesora Hejna poprosila, aby sepsal Šrámkovy cesty po rodném kraji. 22. prosince 1953 básnířova družka dostala Hejnuv příspěvek k tomuto tématu, který by mohl pomoci při sestavování literární mapy Sobotecka. Postupem času se návrh proměnil v myšlenku sestavit „průvodce“ po Šrámkově městě. V Archivu Fráni Šrámka v Sobotce jsou mimo jiné uloženy Hejnovy dopisy zaslané M. Hrdličkové-Šrámkové, které se realizace knihy týkaly a ve kterých reagoval na četné dotazy její druhé editorky: „Smysl a účel knížky vyplývá z faktu, že kdo chce poznat Šrámkova, musí znát Sobotecko, a kdo chce pochopit svéráz Sobotecka, musí znát Šrámkova. Proto publikace seznamuje návštěvníky Sobotky s místy Šrámkovi zvláště milými a doporučuje cizincům i

domácím lidem, aby chodili po Sobotecku s verši Šrámkovými v kapse a četli si je všude tam, kde radí básník.“

Vydání díla bylo naplánováno do zahájení prvního ročníku Šrámkovy lyrické Sobotky 1957, aby si ji návštěvníci mohli vzít s sebou jako „povinnou příručku.“

Miloslava Hrdličková-Šrámková ve statí *Fráňa Šrámek v Sobotce* líčí „rovnou cestu od kloučka ze soboteckého náměstí k muži, který postával v kraji u pomníků padlých vojáků, zbylých po válce v roce 1866, a zatvrzoval své srdce proti válce.“ Jako většina textů připojených k vydání Šrámkových děl v 50. letech 20. století má i tento vzpomínkový ráz, snaží se dokreslit básníkův portrét.

Autorka vypráví o jeho návrazech do rodného kraje za účelem návštěvy babičky, ale hlavně o těch uskutečněných v době slávy svého prvního románu *Stříbrný vítr*, kdy měl za sebou nejbouřlivější období svého života: „Myslím si, že na něj silně zapůsobily reminiscence z mládí, probuzené románem, a proto jeho pobyt v Sobotce nebyl veselým výletem, ale teskným zastavením u dávné minulosti, která už tu nebyla domovem.“

Po smrti Šrámkova otce se Šrámkova matka odstěhovala do Sobotky, kam jí syn o prázdninách jezdil navštěvovat, tentokrát s radostí. Jeho družka básnířovy sobotecké pobyty vítala, první dva roky s ním sice jezdila, ten třetí už zatoužila cestovat po světě i svém rodném kraji a nevázat se tak na Šrámkův program: „Proč máme být pořád pohromadě! Proč se na čas nerozejít? Jsme oba lidi stesku. Jak by bylo krásné, zas po sobě potesknit! Ostatně, chce-li jeden žít v Sobotce, proč by druhý nemohl mít touhu po Tichém oceánu, nebo po Šalamounových ostrovech, nebo po Arizoně! A hned jsem prohlásila, že pojedou se skauty socialisty k Černému moři.“

M. Hrdličková-Šrámková dále vypráví o básnických oblíbených místech, vycházkových trasách či hraní divadla se soboteckými studenty, to vše prokládá příkladnými úryvky vybraných dopisů, které jí od Šrámka chodily na dovolenou. Na druhou stranu se nesnaží Šrámkův vztah k Sobotce idealizovat a ukazuje s nadhledem i jeho stinné stránky: „Po roce 1930 bylo dokonce velké umění dostat ho na prázdniny do Sobotky. Tady působila jen pohružka, že zůstane v Praze sám a bude muset chodit na jídlo do restaurace. To dělал tuze nerad.“

Svou stať zakončuje v kontrastu s tónem vyprávění nezvykle smutně, konstatováním, že v roce 1952 Šrámka v létě do Sobotky přece jen doprovodila, ale už pouze na hřbitov.

Všechny texty paní Hrdličkové Šrámkové věnované Šrámkovi jsou založené zpravidla na vzpomínkách na jejich společný život. Autorka v nich neanalyzuje Šrámkova díla, kterých se týkají, k tomu ostatně sloužily stať literárních historiků, s kterými spolupracovala. Sama se za literárního vědce rozhodně nepovažovala, chtěla pouze

svou ediční prací přiblížit Šrámkovy knihy čtenářům co nejlépe a nejvěrněji, a tak zvolila upřesnění kontextu pomocí vzpomínek. Dokreslila Šrámkův portrét za využití informací, které nebyly veřejnosti do té doby známé, zejména z jejich vzájemné korespondence. Zobrazila tak Šrámka jako člověka, méně už jako umělce, ale i tak dokázala doplnit povědomí o jeho tvorbě a životě.

Šárka Blahoňovská

POZDRAV DO TRNÍ

Slavíci s námi letos pobýli od 13. dubna do 17. srpna. První přiletěl k Dolnímu Bousovu pod Rachvaly, nejváhavější s odletem byli dva - u Března a Husí Lhoty.

Rok od roku je pro mne krásnější putovat po slavíčích místech od Sobotky po linii, tvořenou řekou Jizerou. Tedy k Mnichovu Hradišti, Bakovu i Mladé Boleslavi. A při návštěvách těch hnízdišť už mnohde potkávám známé lidi. Nejinak je tomu v Trníně, na nejvýchodnějším hnízdišti sledovaného území. Ostatně, článek píšou především proto, že jsem to ve vsi slíbil. A psát je o čem. Představte si, že starý slavík, sledovaný i prostřednictvím tohoto zpravodaje, se vrátil i letos! Nebudeme už dohlížet jeho možného cestování mezi Trnínem a Afrikou, napíšu spíš o tom, proč se tak děje.

Slavíci patří k druhům, vyznačujícím se pevným vztahem k hnízdišti a jak bylo zjištěno v Nigérii švédskými kolegy, též vztahem k zimovišti. A tušíme, že i k hlavním zastávkovým místům po cestě. Nemělo by tedy překvapit, že minimálně od roku 2011, kdy byl slavíčí zpěvák v lesíku před Trnínem okroužkovan, se vrací hnízdit na stejné místo. Daří se mu přežívat a co je stejně důležité, hnízdiště se zásadně nemění.

Ani letos jsem si nenašel čas přijet dřív než posledního května, ale slavíka jsem chytil. Mohli jsme se s ním v té tradiční sešlosti na louce znovu

pozdravit a vyslovit obdiv. A pak jsem jel dál. Zpět k Polabí.

Slavíčí příběhy dopisují do několika zpravodajů v oblasti. Čtenáře si získaly a o to mi šlo. Chtěl bych totiž krále pěvců dostat mezi lidi hodně ze široka, aby si vážili té jedinečnosti a pokud možno, aby si za koncerty v máji vyšli. A i když se jim sotva přihodí, co mne v začátku 80. let, kdy jsem přibral slavíky do života hodně natěsno, postačilo by, aby si z koncertů odnesli onu báječnou náladu. A aby se za ní rádi vraceli. Sám už si první máj nedokážu bez slavíků představit. Poctivě střídám regiony a tak jednou pobývám

na Kněžmostsku, jindy Dolnobousovsku, pak se těším k potoku Nedbalce v Dolcích, nedaleko hořkovického letiště a pro příště zas počítám s krajinou kolem Března. Ze všech těch míst je vidět na Bezděz - maják Máchova kraje. Kraje, drsného příběhu i s jeho „pozdním večerem“. Mám to dílo darem s ilustracemi Ludka Maňáska a musím říci, že slavík v něm je od těch z trnkových keřů současnosti k nerozeznání.

Nyní však končí babí léto, dopisují pozdrav do Trníně a přeji klidné dny podzimu.

Pavel Kverek

NA ROZLOUČENOU S PROF. MILADOU KOLDOVSKOU (22. ČERVENCE 1925, ČAŇA (SLOVENSKO) - 28. SRPNA 2014, JILEMNICE)

Nedlouho po úmrtí Sváti Macouna přišla do Sobotky nová smutná zpráva: v Jilemnici zemřela jeho sestra, profesorka Milada Koldovská. Bylo jí požených 89 roků. Rodina i veřejnost se s ní rozloučila 5. září v obřadní síni Harrachovské hrobky v Horní Branné. Zazněla zde i následující smuteční slova:

Sešli jsme se, abychom uctili památku a naposled se rozloučili s paní profesorkou Miladou Koldovskou, maminkou, babičkou, prababičkou, tetou, a společně zavzpomínali na dobu, kdy byla mezi námi a rozdávala nám svoji lásku, moudrost, rady a přátelství.

Paní profesorka se narodila před 89 lety v Čani na východním Slovensku, kde její tatínek sloužil u finanční strážě na hranicích s Maďarskem a kde se také narodili i oba její bratři, Ladislav a Svatopluk. V Čani začala navštěvovat základní školu a slovenština se stala jejím druhým mateřským jazykem. Odtud však museli po maďarském obsazení této části Slovenska utéct a vrátit se do Sobotky v Českém ráji, mamincina rodiště. Život neměli lehký, tatínek zůstal na Slovensku a zanedlouho poté, co se vrátil a začal pracovat na Městském úřadu v Sobotce, byl okupačními orgány obžalován a uvězněn v koncentračním táboře v Terezíně. Zemřel na tyfus pár dní po konci války.

Již na Gymnáziu v Jičíně se paní Milada seznámila se svým budoucím manželem Přemyslem Koldovským. Spolu pak hned po válce odešli studovat do Prahy, ona češtinu a fran-

couzštinu, on češtinu a dějepis, na Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy. Krátce po dokončení studia se vzali a v roce 1952 se jim narodila dcera Hanna, o dva roky později pak syn Martin.

Paní Milada začala svoji učitelskou dráhu na Základní škole v Sobotce. Později bylo oběma manželům nabídnuto místo na Střední průmyslové škole textilní v Jilemnici, kde prožili nejplodnější období svého života. Paní profesorka svou práci a své žáky milovala a oni měli rádi jí. Do posledních chvil si s některými psala, volala a scházela se. Také je, pro ni zcela samozřejmé a pro našince nepochopitelné, všechny znala jménem, se všemi si měla o čem vyprávět a na co vzpomínat.

Nade vše ale milovala svoji rodinu, své vnučky a pravnoučata. Byla jím tou pravou babičkou, u které našli vždy milé a laskavé slovo, úsměv, pohlázení a drobný dáreček. Nikdy nezapomenou na její vyprávěné i čtené pohádky, na společně zpívané písničky, na hry v lese, kam s nimi často chodila. Taky na její jídla, byla totiž vášnivou kuchařkou a ačkoliv znala nesčetně receptů, ráda vařila na přání dětí a byla šťastná, když jim chutnalo.

Její celoživotním koníčkem byl český jazyk, literatura a poezie. Proto na závěr rozloučení zazněla slova básníka, jejího oblíbeného Jaroslava Seiferta.

Profesorka Milada Koldovská patří k těm osobnostem, na které Sobotka nesmí zapomenout. Měla své město a celý kraj svých předků opravdu ráda. Věnovala mu např. studii o

obrozeneckém knězi P. František Matějovič Vetešník, otištěnou pod jejím dívčím jménem Milada Macounová v jubilejním sborníku Sobotka 1498 – 1948. Byl to výsledek jejího zájmu o historii, který si za studií prohlubovala i návštěvami pražského městského archivu. Však na ni jeho šéf prof. Václav Vojtíšek ještě po letech vzpomínal.

*Přátelství s kolegou ze studií, soboteckým a později libereckým archivářem Vladimírem Rudou, mělo pak pro Sobotku ještě jeden významný důsledek: společně přesvědčili Miladina manžela prof. Přemysla Koldovského, aby se zabýval osobností katolického kněze Ondřeje Figuliho, který za husitských válek opisoval a překládal na Kosti části Bible. Výsledkem byla jeho studie a edice *Kostecká Píseň písní*, otištěná roku 1980 v Listech filologických.*

Miladka (jak jsme jí říkali) učila naši třídu na sobotecké škole v roce 1952/1953 češtinu. Hodnější kantorku jsme nezažili. A přece jsem se s ní jednou pohádal – zda Zvíkovského raráška napsal Emanuel Bozděch či Ladislav Stroupežnický. Rozsoudil nás tehdy v můj prospěch pan učitel Frýba a Miládka mi můj boj o pravdu odpustila. Snad jsem jí potom udělal radost při závěrečných zkouškách, když jsem se rozpovídal o F. L. Věkovi. Pak jsme se občas vídali, občas jsme si napsali, ještě před několika týdny jsme si telefonovali...

Paní profesorko, díky za vše!

Karol Bílek

ODEŠEL HUDEBNÍ SKLADATEL VÁCLAV HÁLEK

Msgr. Jiří Paďour, emer. biskup českobudějovický:

Moje účast v životě Recitačního studia Šrámkova domu mě tehdy bavila a strhovala, poněvadž jsem po vyčerpávající práci Krejčova asistenta v Divadle Za Branou trávil víkendy v Sobotce. Mohl jsem po moudré a rozvázně dohodě

s paní profesorkou Hejnovou vybírat nádherná témata, která byla zároveň vrcholně aktuální a úžasně hluboká. Třibilo mě to zevnitř a práce s dětmi, v níž jsem získával teprve zkušenosti, byla nesmírně obohacující. Nejdříve jsem připravil „Passio“, potom „Stráž domova“ (pietní bolestný výkřik při Palachovi) a potom

následovala „Ubohá a šťastná“ podle Babičky Boženy Němcové. Na závěr jsem ještě připravil pásmo vánočních koled především z Latinské Ameriky, které upravil Václav Hálek, zpívala Naďa Šormová z Národního divadla a složil jsem tam verše českých básníků o vesmíru a Vánocích.

Recitační studio Šrámkova domu na Šeříkových slavnostech v Náchodě r.1970.
Zleva: Libor a Radka Dolenských, paní Cvrčková, Václav Hálek.

Co se týče Václava, zkomponoval hudbu ke všemu, mimo pašijí. V „Palachiádě“ užil pozoun a cello, v „Babičce“ hornu a housle a ve vánočním programu klavír a zpěv.

Shodou okolností prožil hodně času u babičky ve Spařencích, kam jsme jednou s ním a Honzou Kubelíkem, houslistou, šli pěšky babičku navštívit. Václav bydlel v mém bytě, když jsem já byl v semináři v Litoměřicích, později jsem mu byl za svědka na svatbě spolu s Táňou Medvedskou a za kmotra jeho dceruše Vendulce.

Ještě jsme spolu připravili kompozici Zahradničky „La Saletty“ s klavírem, Máchův „Máj“ s violoncellem a vánoční část „Popelky Nazaretské“ od Václava Renče, opět s klavírem. Byla to oboustranně obohacující spolupráce, La Salettu jsme tajně nahráli na rozhlasový materiál a perfektní nahrávku uvedl dvakrát Československý rozhlas. Podařilo se mi dát ji do rukou papeži Janu Pavlu II. a prezidentu Havlovi o Vánocích Velkého jubilea roku 2000 ve Vatikáně.

Ted' jsem Václavovi posloužil naposled při rozloučení v kostele Panny Marie Andělské v klášteře kapucínů na Hradčanech. Mši svatou prostupovala jeho hudba, poněvadž napsal mnoho liturgických skladeb a před vnesením rakve jeho přátelé „muzikanté – virtuozové“ zahráli několik krátkých skladeb, které jsme vybrali. Bylo to povznášející, přišlo mnoho jeho přátel z hudebního a divadelního svě-

ta, celá rodina, měl bratra, sestru a dceru a ti přivedli své děti.

Vysoce si cením jeho hudebního atlasu s úvodem Ing. Smotlarchy a Markéty Hejné, citace Jana Pavla II. z „Listu umělcům“ a Chvalozpěv Stvoření sv. Františka z Assisi. Z toho jsem čerpal při promluvě.

Radmila Nováková, roz. Dolenská, bývalá členka RSŠD:

...„Na panské louce kvítí až strakato; uprostřed louky mez, na mezi mateřidoušky jak by nastlal...“ Lidská paměť je někdy ošidná, přesto si dobře pamatuji na to krátké, ale krásné období života, kdy k nám do Studia poprvé přišel Jirka Paďour a s ním i Vašek Hálek. Jednoho sobotního dopoledne přinesl Jirka nové pásmo, sestavené z textů Babičky Boženy Němcové, s názvem „Ubohá a šťastná“. A potom už týden co týden usedal Vašek za klavírem v sobotecké spořitelně, aby naši recitaci doprovodil překrásnou hudbou.

„Šťastná a ubohá“ – Barunka – Božena Němcová, Viktorka, Kristla. Ženy, dívky, matky, milenky a jejich osudy. Typická půlkruhová scéna ve spořitelně. Na jedné straně tři dospívající dívky, proti nim kluci a uprostřed lávka, po které přechází malá holčička Iva Macounová coby Barunka nebo Adélka. Vidím to jako dnes.

A za klavírem Vašek. Ne nějaký důstojný a vážný klavírista a skladatel, ale tehdy mladý, veselý a

usměvavý kamarád, kterého jsme měli všichni rádi. Vašek měl absolutní sluch a o přestávkách nám např. na přání zhudebňoval náš běžný mluvní projev. Zvládal s námi nejen zkoušky, ale i různé výjezdy a vystoupení. Jeho fotografii s typickou pokrývkou hlavy, rádiovkou, mám ještě dodnes.

Moje druhá vzpomínka patří pásmu z Měsíců Karla Tomana a Písní kosmických Jana Nerudy. Mělo a mohlo to být vystoupení stejně úspěšné jako „Ubohá a šťastná“. Vašek k tomu pásmu napsal úžasnou hudbu. Všichni, kteří jsme měli tenkrát recitovat, jsme byli touto hudbou nadšeni a na práci jsme se moc těšili. Bohužel k realizaci už nikdy nedošlo.

V roce 1970 odešel Jirka Paďour studovat bohosloveckou fakultu v Litoměřicích a s ním zmizel z našeho života ve Studiu i Vašek. Jak říká klasik: „...jak kapky jsme se rozpršeli po širším světě tom...“

Poslední setkání s Vaškem se odehrálo na mé svatbě v únoru 1971. Vašek a Jirka vedle manželů Václava a Marie Hejnových patřili k nejčestnějším hostům. Potom se naše cesty nadobro rozešly a já už jsem Václava nikdy nepotkala. Každý z nás měl svůj osobní a profesní život. O Vaškově úspěšné hudební činnosti jsem se však často dozvíдалa z televizních titulků a v nedávné době i z pořadu Josefa Klímy.

Co říci na závěr? Bylo to jen velmi krátké období, kdy jsme se s Vaškem a Hálkem setkávali v Sobotce ve Šrámkově domě, přesto patřily tyto roky v mém životě k těm nejkrásnějším. Vašek byl a bude navždy součástí našeho mládí, našeho života a bude mi chybět.

Dušan Fiedler, bývalý člen RSŠD

Milý Vašku, už je to dlouho, co jsme se neviděli. Kdy naposled? Nevím přesně, vím jen, že to bylo v mém „prvním životě“, kdy jsem si ještě myslel, že ten sestává jen z krásných veršů a krásných tónů. Takových, které ty jsi pak řadil do krásných melodií. A najednou uběhl život jako se kouř protáhne klíčovou dírkou, uběhla nejedna desítka let a já se dověděl, že ty už jsi tam, kde prý

absurdně teprve přichází ke slovu ta „neuvěřitelná lehkost bytí“. Jsem přesvědčen, že ses před tu nebeskou bránu dostavil s šálem kolem krku a s notovým sešitem v ruce. A když se Tě svatý Petr začal vypyávat, kdo že jsi a odkud, lehkou rukou jsi sázel notičky do těch pěti řádků, a když se svatý Petr odmlčel, čekaje na Tvou odpověď, řekl

jsi jen: „Mluv dál, dál, máš moc zajímavou melodii řeči, z toho bude jistě hezká písnička...“

Tak nějak si představuji Tvůj příchod tam, kde budeš mít nekonečně mnoho času zapisovat si a skládat nekonečně mnoho melodií... Vašku, škoda, že život mnohdy zavěje lidi do různých koutů, takže se snad pak sejdou teprve

tam, tam někde, kde čas a jeho odměňování už nehraje roli. Nejsem o tom sice přesvědčen, ale existuje určitá naděje, že jednou od Tebe znovu uslyším „mluv dál, mluv dál, to bude zajímavá melodie...“ Ta vyhlídka mě naplňuje klidem a úsměvem.

Dušan

OPĚT DAR Z DRUŽEBNÍHO WADRILLU

Část posledního zářijového týdne si zvolilo 12 členů turistického oddílu z Wadrillu pod vedením Ericha Brückera k poznávání Českého ráje. Tentokrát obdivovali krásy Prachovských skal, Hruboskalska, Kostí, Trosek a Podtroseckých údolí doslova „po svých“. Trasy jim doporučil Jiří Staška a na některých cestách je doprovázel. Samozřejmě nevynechali zámek Humprecht a hrad Valdštejn. Na závěr pobytu nečekaně uspořádali oficiální setkání se zástupci města, při němž předali panu starostovi S. Tláškovi peněžitý dar města Wadrill-Wadern soboteckým dětem. 800 EUR rozdělili mezi mateřskou školu (500 EUR) a mateřské centrum Ťapík (300 EUR), kterým byly slavnostně předány na posledním veřejném zasedání zastupitelstva.

Této skupině předcházela rovněž neoficiální návštěva celého autobusu přátel z Wadernska zorganizovaná Gerhardem Lauerem. Ujeli přes 750 km, aby se pobavili se Soboťáky na srpnovém jarmarku. Organizátoři jim věnovali vstupenky na akci. Při setkání se starostou S. Tláškem a radní B. Staškovou překvapili

finančním darem 500 EUR pro Sobotku, na který se mezi sebou složili. Obě skupiny vyslovily přání, aby se do přátelství obou měst zapojilo více spolků, navzdory jazykové bariéře nebo vzdálenosti.

Německým přátelům děkujeme, peníze budou účelně využity.

M. Sekerová a B. Š. Stašková

Z LETOŠNÍCH MUZEJNÍCH VÝSTAV

Pro letošní sezónu uchystal zámek Humprecht do muzejního patra vděčnou rodinnou výstavu Herectvo na drátech (autor Jaroslav Blecha), která představila marionety, opony a další vybavení divadel ze sbírek brněnského Moravského zemského muzea. Po boku jim stály loutky ze sobotecké sbírky, které jsou na Humprechtě umístěny dlouhodobě. V zámecké věži se o prázdninách otevřela výstava o fenoménu trampingu v přílehlých oblastech Českého ráje (autoři Pavla a Eda Líhařovi). Zatímco na Humprecht šlo dojit pěšky, za dalšími zážitky jsme se museli svést.

Regionální muzeum v Jičíně, zřizované Královéhradeckým krajem, připravilo vskutku letní výstavy. Rozsáhlejší

o cyklistice Šlápněte do pedálů (autorka Jana Kořínková) a druhou o koupalištích Rozmarná léta na Jičínsku aneb historie plováren (autorka Hana Fajstauerová). Trefilo se jimi do dnes populárních způsobů trávení volného času. Pro nás je zajímavé, že první mj. připomněla výrobu kol na počátku existence mladoboleslavské firmy Laurin & Klement, resp. Škoda, s níž je spjata objednávka cyklistů ze Sobotky, která podle tradice mladý podnik zachránila. (Podívat se můžeme i do velkorysého a k návštěvníkům vstřícného továrního muzea v Mladé Boleslavi.) Výstava o vyžití u vody v rybnících, nádržích, koupalištích a akvacentech jičínského okresu představila ze Sobotcka koupaliště pod Humprechtem, plovárny u re-

kreačních zařízení v Mladějově nebo u hradu Pařez.

Komu k prohlídkám chybělo něco sladkého, mohl v Městském muzeu v Mnichově Hradišti navštívit zdařilým plakátem uvozenou výstavu Historické cukrárny. Ukazovala nejen proslavené závody, ale i známé výrobky a pozapomenuté technologie a zařízení. Muzea v Mladé Boleslavi nebo Hořicích se mj. věnují stému výročí první světové války. Jak už jsem na stránkách Zpravodaje několikrát uvedl, více se o místní minulosti nejen loutkového divadla, cyklistiky, koupání a cukráren dozvíme, dočkáme-li se řešení našeho vlastivědného pracoviště – soboteckého muzea.

Jan Bílek

S ARCHIBALDEM ZA SAŠENKOU

V polovině srpna letošního roku se v Sobotce objevily plakátky, které informovaly o založení Dětského klubu Sašenka se sídlem na Podkosti.

Co se pod tímto názvem skrývá? Já jsem nevěděla, a ani jsem si nic konkrétního nedokázala představit. Stačil jeden telefon a pak vyrazit směr Podkost za Sašenkou.

Klub Sašenka se nachází ve vilce v téměř těsné blízkosti hradu Kost.

V přízemí domku mne v útulné předsiňce uvítala paní Kortanová, majitelka a zároveň provozovatelka dětského klubu. Prošly jsme spolu prostory určené pro potřeby klubu a spolu se Sašenkou, dcerou paní Kortanové, paní Vrkočovou, druhou pracovnící klubu, a krokodýlem Archibaldem (velkou plyšovou hračkou), jsme si začaly povídat.

„Co Vás vedlo k založení klubu? Co bylo startovním momentem?“

„Hlavní motivací byl velký počet dětí a malá kapacita školek. Hodně maminek nemá možnost dítě do školky umístit nebo nemá možnost si zajistit hlídání v případě návštěvy lékaře a podobně. Myslím si, že prostředí tady je velice pěkné a pro děti je plně vyhovující.“

„Proč se klub jmenuje Sašenka?“

„Protože mám dceru Sašenku.“

„Dcera Sašenka bude také v klubu pomáhat?“

„Určitě. Dokonce pro potřeby klubu věnovala i svoje hračky. Za všechny tady s námi sedí krokodýl Artchibald, který je takovým maskotem našeho klubu či klubíku, jak my říkáme.“

„Co mi můžete o činnosti klubu říct? Jakou máte představu? Čemu se chcete s dětmi věnovat? S jakým věkem dětí počítáte?“

„Klub je určený dětem od 3 do 5 let. Počítáme s různými výlety, vycházkami a hrami v přírodě, poznávání přírody. Dokončujeme výstavbu hřiště, aby děti měly prostor i pro míčové hry a další drobné pohybové aktivity. Kromě sportovních a dalších pohybových aktivit počítáme i s kulturní oblastí, chceme chodit na výlety na zdejší hrad Kost nebo na zámeček Humprecht. V zimě je možnost sáňkování. Prostoru je tady dost, takže hodně možností jeho využití.“

„Klub bude fungovat jako mateřská škola?“

„Ne, klub nebude mateřská škola, jedná se

o hlídání dětí v domácím prostředí. Počítáme s 8 – 10 dětmi, těch deset je absolutní maximum.“

„Mohou mít rodiče nějaké konkrétní požadavky, jako např. časové vymezení od-do, jaké by chtěli zájmové zaměření a podobně?“

„To není problém. Mám tady paní, která by vyučovala kreslení, mám tady paní, která má aprobaci pro výuku angličtiny v mateřské škole.“

„A co příprava předškoláků?“

„To zatím v plánu není, zatím ne. Pokud by byl časem o klub větší zájem, druhou část domu bychom rovněž upravili pro klubové potřeby a mohli bychom tak zřídit soukromou mateřskou školu. Mohli bychom přijmout již i pedagoga, který by nám zastřešoval odbornou pedagogickou práci.“

Po celý den při práci a pobytu dětí jsou k dispozici dvě pracovnice. Pobyt dítěte je možný i pouze jednorázový, například na jeden den či dvě hodiny, pokud třeba maminka potřebuje k lékaři. Vše je jen otázkou domluvy.

Nutné vybavení: přezutí, oblečení do herny, oblečení pro pobyt a hry venku, pláštěnky.

„Oblečení na spánek nebo na hry venku si tady děti mohou nechávat, to si nemusejí vozit každý den domů. Dobré také je, aby si dítě vzalo svůj oblíbený hrníček na pití, má tak pocit, že má s sebou nějakou svoji věc. Není to ale žádná povinnost,

jen doporučení z naší strany. Samozřejmě talíře a příbory tady jsou,“ s úsměvem dodala paní Kortanová.

Plánovaný denní režim (při nástupu v 7.00 hodin):

Je možná snídaně v 7.30 hodin.

Pro probuzení chuťových pohárků – např. kakao, koláč, je možná i bezlepková dieta či snídaně bio.

Snídaně v 10.00 hodin – např. ovoce

Oběd 12.00 hodin – v nabídce budou 3 jídla na týden dopředu, rodiče si pro děti jídlo vyberou.

Odpočinek po obědě v rozmezí 12.30 – 13.30 hodin.

Odpolední svačina v 15.00 hodin.

Celý den budou k dispozici nápoje, aby byl dodržován pitný režim. Rovněž nápoje je možné přizpůsobit potřebám dětí a požadkům rodičů.

Měsíční školné bude činit 2.500,- Kč. K této částce je nutné připočítat stravné ve výši snídaně 15,- - 20,- Kč, svačiny po 10,- Kč, oběd 50,- - 60,- Kč.

Při kratším pobytu výše školného dle dohody.

Momentálně se připravuje „Den otevřených dveří“ s drobnými hrami a soutěžemi pro děti. A tak, jak jsem to udělala já, může to udělat každý – zavolat a naprosto nezávazně se jít do klubu podívat. Paní Kortanová, Sašenka a i krokodýl Archibald vás určitě rádi uvítají.

Ilona Jalovecká

NEZAPOMÍNEJME NA ZAKLADATELSKÉ OSOBNOSTI

Vznik Šrámkových Sobotek je spjat s několika jmény osobností, bez nichž by festival nevznikl a netrval. Na prvním místě je to Šrámkova celoživotní družka Miloslava Hrdličková-Šrámková, vedle ní, nebo spolu s ní manželé Hejnovi a sobotecká učitelka Drahomíra Bílková-Kyzivátová. První a poslední zde jmenované mají v září svá životní jubilea.

Miloslava Hrdličková-Šrámková se narodila 11. září 1884 v Kostelci u Jičína. Tam, protože petrašovický pan učitel Jan Hrdlička posílal svou ženu Annu (Haničku) „slehnout“ do vhodnějšího prostředí, než byl jejich školní byt, tedy k jejím rodičům. Vyrůstala pak ve škole v Petrašovicích. Zájemce o podrobnější údaje o jejím životě odkazují na Knížku o Milce, kterou napsala Marie Hejnová (Kruh, Hradec Králové 1985). Je nejen v sobotecké knihovně, ale i v mnoha zdejších domácnostech.

Po Šrámkově smrti usilovala o jeho návrat do Sobotky. Nejen jeho ostatků na sobotecký hřbitov, ale celého jeho odkazu. A tak napjala své tehdy už stárnoucí síly, aby získala pro svůj záměr v Sobotce dům. Jeho rodný nebyl tehdy ke koupi, ale naskytla se možnost koupě rohového, většího domu na náměstí. Dům byl zakoupen 5. prosince 1957. Tak „vznikl“ dnešní Šrámkův dům. Přestěhovala sem básnickou pracovnu, archiv, ale i celé

zařízení jejich pražského bytu a dokonce i „sebe“. Zde 14. srpna 1958 v deset hodin dopoledne v sestřině náručí vydechla naposledy. Dům bylo ovšem nutné důkladně opravit; od r. 1961 je přístupný veřejnosti. V přízemí bývalo knihkupectví, dnes zde sídlí Městské informační centrum a dům tak zůstává jedním z významných bodů života našeho města.

Vše včetně autorských práv básnických odkázala paní Milka městu. Velkorysost této dámy byla vskutku příkladná. A při tom nezapomeňme, že na pravidelné sobotecké básnické prázdniny s ním sem nejezdila. Jednak byla zaměstnaná, jednak mu dopřávala dva letní měsíce „svobody“ v rodném „hnízdě“ u milované a milující maminky. (Na okraj můžeme připomenout, že její otec, učitel Jan Hrdlička zemřel před 90 lety, 18. září 1924.)

Snahy, o nichž výše píšeme, nebylo zdaleka snadné uskutečnit. Sobotka tehdy patřila ke kraji libereckému a v Liberci na KNV nebyl ani nejmenší zájem vyjít Soboteckým vstříc. O žádné další literární muzeum či cokoliv podobného v kraji nebyl zájem. Naštěstí byla tehdy předsedkyní soboteckého MNV – „starostenkou“ – další cílevědomá žena, paní učitelka Drahomíra Bílková-Kyzivátová. Ta pro myšlenku a její realizaci nasadila veškerou energii, zainteresovala kdekoho,

řádku spisovatelů a mj. i celostátní Výbor československých žen, kde mělo jméno Miloslavy Hrdličkové dobrý zvuk. I její zásluhou se dobrá věc podařila. Je naivní si myslet, že tehdy šlo všechno snadno.

Paní učitelka Bílková-Kyzivátová se pak ujala organizačního zajištění akce, založila v Sobotce učitelkou vzdělávací prázdninovou základnu (EXOD), jejíž účastníci vytvořili účastnické jádro Šrámkových Sobotek. Drahomíra Bílková-Kyzivátová se narodila 29. září 1909 v Sobotce. Svému rodnému městu věnovala všechno své úsilí, celý svůj aktivní bohatý, ale také nelehký život.

Bez úsilí obou dam (a s nimi manželů Hejnových) bychom neměli Šrámkovu Sobotku, festival, který se pomalu blíží ke svému šedesátiletému jubileu.

Nakonec připomeňme ještě už 40. výročí úmrtí prof. Václava Hejna († 18. prosince 1974) a jedno „půlkulaté“: 19. října 1959 pověřila rada MNV v Sobotce Václava a Marii Hejnovy funkcí archivářů literárního odkazu Fráni Šrámkovi. Toto pověření vrchovatě naplnili. Myslím, že tehdy nikdo ani zdaleka netušil, co všechno Sobotce přinesou. Ale to už by bylo další téma.

Aleš Fetters

OPĚT K VOLBÁM

Vážení a milí čtenáři! Léto, prázdniny a čas lenošení je dávno za námi a my opět zalistujeme veseckou kronikou. Až budete číst tyto řádky, budete mít už za sebou možnost se zúčastnit voleb do obecního zastupitelstva. Přiznám se, že marně hledám v minulosti dobu, kdy se volilo častěji. Volíme zástupce do Evropské unie, Parlamentu, Senátu, Krajského či Obecního zastupitelstva, volíme prezidenta republiky, a to jsem třeba ani na všechno nevzpomněla. Zlobí nás nesplněné předvolební sliby, nekalé volební praktiky, pokoutné získávání hlasů voličů, ale to už tady přece

všechno dávno bylo. Jen se na to trochu pozapomnělo.

Vraťme se tedy ke slíbené kronice. Tentokrát zalistujeme druhým svazkem, záznam o průběhu voleb obecního starosty nám zprostředkuje pan Josef Macoun.

Přes půl století byla naše obec sloučena v jednu katastrální obec Nepřívěc, Vesec, Stěblovice. Řadu let byl starostou sloučené obce větší rolník z Nepřívěce. To nám nevyhovovalo, proto si u nás řekli: Proč máme za starostou chodit do Nepřívěce, když ho můžeme mít doma. Ale jak na to, když Nepřívěc a Stěblovice za každou cenu

chtěly starostu z Nepřívěce, o to hlavně usilovali Stěblovinci. Na to se bylo zapotřebí pořádně připravit, a proto kandidoval na starostu z Vesce větší rolník a připravil dobře promyšlený plán. Majetkově chudší voliči z Nepřívěce a Stěblovic byli nuceni, aby zajistili obživu svých rodin, pracovat v lesním polesí Hůra, které bylo ve správě fořta, který byl jedna ruka s kandidátem z Vesce. Přišel den voleb. Pracující voliči z Nepřívěce a Stěblovic hlásili fořtovi, že zítra jsou volby na obecního starostu, takže do práce nepřijdou. Pan fořt spustil velké láteření, že má velice důležité práce v lese, takže je nemůže

uvolnit. Ale co se dalo dělat, zákon byl zákon, tak musel povolit, ale s podmínkou, že jakmile odvolí, ihned se vrátí do práce, jinak je čeká propuštění. Voliči se chvatně dostavili k volbě, odvolili a nečekali na sčítání hlasů, utíkali do práce, jak jim pan fořt přikázal. Při sčítání hlasů se zjistilo, že bylo odevzdáno více hlasů, než bylo voličů. Došlo ihned k volbě nové, za nepřítomnosti

lesních dělníků byl zvolen většinou hlasů za starostu občan z Vesce. Tak byl plán dobře promyšlen. Byl podán rekurs na Okresní hejtmanský v Jičíně, které ho zamítlo, jelikož voliči rekurs podávající předčasně opustili volební místnost – a správnost volby potvrdilo.

Tak vidíte, pak že bylo dříve všechno lepší, spravedlivější, čistší a demokratičtější. Ba ne, to jenom na to

horší zapomínáme – a zmíněný, ne právě „košer“ zvolený starosta udělal pro spojené obce jistě i hodně dobrého a prospěšného. Ovšem nakonec se Vesec stejně roku 1923 osamostatnila.

Zapsala Marie Šimůnková,
kronikářka z Vesce

HUMPRECHT OČIMA PRŮVODCE

Mohl bych asi jako každý začít tím, jak je ten svět nefér. Každý den brzo vstávat, chodit zámek sem a tam a hned potom tam a sem, v různých klimatických podmínkách, jež se na zámku v průběhu sezóny střídají jako ponožky, a to už vůbec nezmiňuji počet schodů, který za den průvodce musí zdolat, – ale já tak neudělám. Vždyť spokojený člověk je ten, který dokáže tyto zdánlivě nepříliš pozitivní věci proměnit ve svoji výhodu.

Letošní sezona byla nadmíru uspokojivá. Myslím, že malý zámeček se nemusí vůbec stydět za dosavadní návštěvu necelých 29 000 turistů, a to ještě není konec sezóny. Nevím, jestli si někdo z vás dokáže takový počet lidí představit, ale kdyby se všichni tito lidé postavili do fronty za sebe, vedla by po silnici z Humprechtu asi až na Bezděz a stejně by ještě pár metrů měla k dobru.

Za zmínku stojí i počet svateb, u kterých měl Humprecht tu čest, že je mohl pořádat. Jejich počet se pohybuje lehce pod hranicí třiceti. V rámci doporučení zámku pro budoucí manžele jsem se rozhodl, že se zkontaktuji se všemi letošními svatebčany a následně vytvořím index manželského štěstí, ale tento plán se nakonec nesesetkal s podporou. Mohu tedy pouze prohlásit, že pokud se rozhodnete mít svatbu právě na Humprechtu, vaše nejdůležitější „ano“ bude to nejdelší. Svatba ve velkém akustickém sále je opravdu nezapomenutelný zážitek.

Hojnou návštěvou 266 zvědavců se pyšně chlubí i obě noční prohlídky. Letos se při nich mohl každý potkat hned s několika generacemi

majitelů zámku, s architektem Carlo Luragem, svérázným malířem Danielem Hamiltonem či samotnou Marií Terezií. O velké scény bylo také postaráno v podobě historické svatby či vídeňského valčíku. Závěr patřil strhujícímu hudebnímu přednesu osobitého zpěváka Kuby Kazdy. Zkrátka, kdo přišel, neprohloupil.

Humprecht se nevyhnul ani pozornosti médií a to v různých formách. Novinové články o dění na Humprechtu poskytovaly nejen Sobotkové listy, ale i Jičínský deník. V rádiu se o zámku mluvilo zase na Českém rozhlase – Regina a Česká televize natáčela na kopečku nad Sobotkou dokument o rodině Černínů.

Kapitola sama pro sebe jsou i bezesporu výstavní prostory v druhém patře a i ve věži. Druhé patro patřilo

drtivou většinu sezóny Moravskému zemskému muzeu v Brně, které bylo tak laskavé a zapůjčilo nám svou sbírku téměř osmdesáti loutek, která prostě stojí za návštěvu všech, nejen těch nejmenších zvědavců. Pro všechny takové Všeználky mám jednu dobrou i špatnou zprávu. Dobrá je, že loutky na Humprechtu pořád jsou. Ta špatná je, že se na konci října zase vydají na svou potulnou cestu a jak to u tuláků bývá, jejich cesta je nevyzpytatelná. Kdoví, jestli se k nám vrátí.

No a co říci o výstavě ve věži? Mnohem zajímavější než výstava samotná je cesta, kterou musí jednotlivé exponáty absolvovat. Cesta o šířce necelého metru, výšce bez třiceti centimetrů dva metry s 21 schodem, zdolávající výšku necelých deset metrů, už sama svým popisem předpovídá,

že z trojce Dlouhý, Široký a Krátkozraký by neprošel ani jeden. A teď si představte truhlu s uměleckým designem o hmotnosti asi tak 25 kg a velice nepraktickým tvarem do podoby Cheopsovy pyramidy, jejíž těžiště se mění s každým sebemenším krůčkem. Teď k tomu přidejte dvojici průměrných mužů, průvodců, a strategický úkol dostat to vše zmiňovanou chodbou do věže. Představa to byla místy až komická, než jsem se dozvěděl nominaci na tuto Mission Impossible. Nechybělo na ní samozřejmě mé jméno. No, zvládli jsme to a zákeřně jsme se bavili na účet těch dvou šťastlivců, kteří onen předmět ponесou zase dolů. Jak šel čas, přišel den D a taky čas vydat se na onu cestu. Já byl tou dobou na zámku, takže nominace byla jasná. Cesta dolů byla asi tak o 100% ná-

ročnější a komunikace mezi mnou a mým kolegou byla velmi mizerná. Snad díky jeho rychlosti (či mému až příliš rozvážnému tempu) a nepraktickému uzpůsobení stropu chodby, do kterého zapadla má hlava, jsem si odnesl důlek na čele.

Abych nezapomněl, navštívily nás tento rok i známé osobnosti. Jako první zavítala na zámek v koloně svatebčanů bývalá moderátorka České televize Jolana Voldánová. O pár týdnů později se při prohlídce z akustického sálu linul zpěv z hrdla několikanásobného držitele ocenění Anděl za zpěváka roku Dana Bárty. Do třetice se na prohlídku Humprechtu vydal herec Jan Čenský. A jak se jim líbilo? Návštěvní kniha mluví za vše. Jan Čenský přislíbil i brzkou příští návštěvu.

Na zámku se prostě pořád něco děje a určitě není na místě si říci:

„Byl jsem tam před deseti lety, tak to stačí, stejně se tam nic nezměnilo“. Chyba!!! Zámek se mění pořád.

Zima už klepe na dveře a protože průvodci jsou bytosti praktikující hibernaci, tak se s nimi ukládá k zimnímu spánku i zámek. Důležitý je ale fakt, že po zimě je jaro a s ním nová sezona a celé se to rozjede znovu. Turisté, svatby, koncerty nebo i televize a rádio – a třeba přijdete i vy. To vše je ve hvězdách, my ale budeme připraveni předvést vám malý zámeček hrdě se tyčící na kopečku nad Sobotkou v tom nejlepším světle, aby bezkonkurenčně obstálo rčení „Co je malé, to je krásné“.

Ondřej Hlaváček

OBRANA SOBOTECKÉ KULTURY

Nedávno se v Jičínském deníku objevila předvolební anketa, kde Soboťáci odpovídali na otázku, co je podle nich největším problémem našeho města. Já jako devatenáctiletý klučina mám asi málo co mluvit do názorů životem ostřílených měšťanů, ale to, co odpověděl pan Josef Jindra, mě hluboce zasáhlo, neřku-li přímo urazilo. Cituji: Chybí tu sobotecká vlastní tvůrčí kultura. Sobotka nezpívá, nehraje divadlo, nerecituje.

Proč se mě tyto dvě věty tolik dotkly? Protože již deset let aktivně zpívám, hraju divadlo, recituji, třebaže s tím zpěvem je to někdy trochu pochybné. Jsem totiž členem Studia

Šrámkova domu, divadelně-recitačního souboru existujícího více než padesát let. Momentálně v této tradici pokračuje, mám-li přesná čísla, 25 dětí, čtyři středoškoláci a nově i devět dospělých ochotníků. Tento takřka mamutí kolos pod vedením Lady Blažejové každoročně vyprodukuje několik představení, která bývají zpravidla úspěšná na divadelních soutěžích a postupují do krajských a někdy i do celostátních kol, stejně jako dětská a studentští recitátoři. V mládežnickém divadle v Královéhradeckém kraji je Studio Šrámkova domu pojem. V Sobotce bohužel ne.

To je podle mě největší problém Sobotky. Nikoliv nedostatek kultury, ale absence zájmu o ni. Jsme město s velkou tradicí Fráni Šrámkova a Václava Šolce, ale kolik Soboťáků se zajímá o Šrámkovu Sobotku? Když je ve spojitelně, v divadle nebo na Humprechtě koncert nebo představení (a že jich není zase tak málo), kolik lidí přijde? Odpověď většinou bývá maximálně dvojciferná. Potom se není co divit, že tu lidé nevědí, že se tu hraje, zpívá a recituje, třebaže to vědí v Jičíně, Hradci, Trutnově nebo třeba ve Svitavách. ☺

Adam Hošek

KULTURNÍ TRADICE KULTURNÍ KALENDÁŘ

- 23. 9. 1584 se narodil jezuitský misionář **Matěj Burnatius**, zavražděn v Libuni r. 1629.
- 12. 10. 1684 zemřel černínský stavitel Humprecht, italský architekt **Carlo Lurago**.
- 10. 10. 1814 zemřel sobotecký děkan **František Vavrouš**, dříve samšinský farář.
- 11. 9. 1864 zemřel náboženský spisovatel **Stanislav Voborník** z Dolního Bousova.
- 7. 10. 1864 se narodil v Jičíně národopisný sběratel a pohádkář **Josef Štefan Kubín**.
- 23. 10. 1874 se narodil sobotecký vlastivědný autor generál **MUDr. Josef Pícek**.

7. 9. 1884 se narodil v D. Bousově odborník na chov králíků, učitel **Bohuslav Folprecht**.
11. 9. 1884 se narodila v Kostelci **Miloslava Hrdličková-Šrámková**, žena Fráni Šrámka.
2. 9. 1894 zemřel mecenáš **Vojta Náprstek**, poslanec zemského sněmu za Sobotku.
14. 9. 1894 zemřel ředitel kosteckého velkostatku, mecenáš **Jan Beitler**, rodák z Bělé p/B.
28. 9. 1894 zemřel majitel Kosti **Flaminio dal Borgo-Netolický**, první z českoitalského rodu.
21. 10. 1904 zemřel v Hradci Králové **JUDr. Ludvík Scheiner**, sobotecký notář a sokol.
7. 9. 1914 se narodila učitelka a fotografka **Ludmila Tanečková-Horynová** z Podkosti.
4. 10. 1914 se narodil vedoucí sobotecké továrny na hračky **Hamiro František Martinů**.
7. 10. 1934 zemřel akad. malíř **Gustav Macoun**, pocházející ze starého soboteckého rodu.
9. 10. 1944 zemřel učitel a hudební skladatel **František Doskočil**. Působil v obou Bousovech.
8. 10. 1964 zemřel malíř a grafik Českého ráje **Karel Vik** z Turnova, rodák z Hořic.
3. 9. 1974 zemřel historik druhého odboje v našem kraji, učitel **Antonín Knížek** z Libáně.
3. 10. 1984 zemřela pedagogická pracovnice, inspektorka **Ludmila Žofková** z Bakova nad Jizerou.
13. 10. 1994 zemřel literární historik **Jiří Hájek**, autor několika studií o Václavu Šolcovi.
26. 9. 2004 zemřel sobotecký rodák **JUDr. Prokop Sedmidubský**.

KRAJANSKÉ HROBY

P. František Klapuch se narodil ve slezské Raduni u Opavy 22. srpna 1908. Po středoškolských studiích absolvoval kněžský seminář, vysvěcen byl roku 1934. Jako kaplan vystřídal krátce několik míst (Semily, Mladá Boleslav), krátce pobyl i na svém prvním samostatném působišti na Všeni, aby se roku 1938 stal farářem na své milované Vyskeři. Zde prožil i válečné roky, kdy pomáhal odboji falešnými matričními doklady. Miloval dobrou chránovou hudbu, ale se svými osadníky také hrál a režíroval ochotnické divadlo. V letech 1945 – 1948 byl na Vyskeři předsedou místního národního výboru. Pořádal rovněž přednášky a psal do Pojizerských listů a do časopisu Od Ještěda k Troskám.

V roce 1951 se stal soboteckým děkanem. I zde pracoval neúnavně nejen ve svém úřadě, ale stačil střídatavě administrovat i okolní farnosti (Vyskeř, Libošovice, Markvartice, Mladějov) a byl členem MNV. Byl nucen zapojit se i do Mírového hnutí katolického duchovenstva. V roce 1954 byl přeložen do Liberce, poznal i Postoloprty, ale srdce ho táhlo zpět na Vyskeř, kam se vrátil na penzi. Tehdy uplatnil své písmácké sklony, sepsal hodnotné svazky obecní kroniky a velmi zajímavé jsou i jeho osobní Paměti a vzpomínky. Spolupracoval i s naším Zpravodajem Šrámkovy Sobotky.

P. František Klapuch zemřel 29. října 1984 a je pohřben na vyskeřském hřbitově.

Karol Bílek

KNIHOVNA

DO SOBOTECKÉ KNIHOVNIČKY

Hrad Kost, události a stavební vývoj, faktografie, úvahy. Souhrn informací a několika předpokladů. Vypsal a zdokumentoval **Karel Knop**, 2009.

Nenápadně se v knihovnách objevilo životní dílo Karla Knopa, které zveřejňuje záznamy získané v době jeho téměř třicetiletého působení na hradu Kostí. Přehledně pojednává o

majitelích hradu, událostech a stavebních etapách vývoje hradu. Nezapomíná na pamětnické vzpomínky, odkazuje na bohatou fotografickou dokumentaci. Zaručeně potěší všechny

obdivovatele hradu Kostí a nemělo by chybět v jejich knihovnách. V duchu citátu „odborník žasne, laik se diví“ bylo dílo díky sponzorskému daru vydáno vlastním nákladem a podobně jako Knize o Kostí, kterou vydal její autor prof. Josef Pekař v 1. vydání také vlastním nákladem, mu vřele přejeme další vydání a podobnou slávu.

DFá

Josef Jindra: Verše o lásce.

Ilustrovala Kateřina Krausová. Presstar /Turnov/ 2014, 60 s. Drobná knížka po právu v růžové obálce a se srdíčkem a Amorovým šípem nad s má příjemný malý formát. Tak akorát do kapsy, když půjde mládenec na podvečerní schůzku s milou. Takže knížka má naději dopadnout jako knížky veršů Fráni Šrámka, jak o nich básnil Jaroslav Seifert. Ale nevadí, bude-li opravdu za nějakou dobu ohmataná a odřená – Presstar jistě vyrobí nové vydání (a opraví v tiráži to z ve jméně ilustratoriky).

Autor udělal opravdu pěkný výbor své milostné poezie. Jsou tu zastoupeny verše z jeho předchozích tří sbírek i básně dosud netištěné. Čtou se dobře, mnohé jsou odezvou lidové poezie, mají krajové motivy, jiné ne-skrývají inspiraci šrámkovskou. A z dalších tušíme technické vzdělání básníkovy.

Knížka je vybavena vším potřebným: krátkým úvodem, ilustracemi, obsahem, stránkovými medailónky autora a výtvarnice. Nic jí nebrání, aby se vydala mezi čtenáře, mladé i ty dříve narozené. Neboť v dnešním moderním světě s jeho vražedně se zrychlujícím tempem života, s jeho novými a novými technickými, medicínskými i přírodovědeckými objevy, je potřeba zastavit se, ohlédnout se, zamyslet se, odpočinout si. A otevřít si milou knížku veršů.

Je dobře, že naše země má stále ještě kromě klasiků i nové

básníky. A že básníci mají stále ještě své čtenáře. Je dobře, že Sobotka má Josefa Jindru!

Díky, Josefe!

K.B.

Český ráj – pěší turistické trasy. V edici S batohem po Česku (bez uvedení autora) vydal Akcent Třebíč, 2. vydání 2013, 104 s.

Přiznám se, že mě ke koupi za 179 Kč zlákal název edice, zajímavé barevné panoramatické mapky a barevné fotografie. Koupě jsem litoval až po prohlédnutí knížky. Chudák Český ráj, co ten toho už musel od různých pisálků snést. Nyní se tedy přidal další, pro jistotu anonymní.

Na úvodní stránce Akcent neopomněl pochválit své spolupracovníky i sebe. „Všichni tvořili tuto knihu s nejvyšším nasazením.“ Tož pár příkladů, co vytvořili. Pokud se zájemce o návštěvu našeho kraje bude řídit radami tohoto díla, tak Český ráj spláče nad výdělkem – nikdo k nám nedorazí. Neboť, jak káže strana 7, „Český ráj se nachází severozápadně od Prahy“. Další zajímavost nám prozradí mapka Českého ráje na dvojstraně 100 – 101, na níž je označeno dvacet doporučených tras výletů. Zjistíme, že 6 jich je v okolí Malé Skály, 5 kolem Mužského a Valečova, 4 vedou v blízkosti Hrubé Skály, 3 směřují do Prachovských skal a po jednom zbývá na Trosky a Kost. Víc nic. Ovšem „Okružní trasa v okolí hradu Kost“ nás nezavede do Plakánku, jak bychom očekávali, nýbrž jen z Podkosti do Libošovic a zpět. O Plakánku ani slovo, o Semtinské lípě a jejím osudu ani slovo, Humprecht pro turisty řídící se tímto průvodcem neexistuje, ani Sobotka, Vesec. Podobně dopadla mnohá další města a obce.

Nemá cenu vypočítávat všechny drobné i větší chyby a nedostatky – od téměř totožných mapek (s.

41 a 46) přes chyby v názvech (nevíte, kde je ves Bunclava – s. 64 či potok Žehrov – s. 7?; ani „Raisovu vyhlídku“ na Kozlově na mapce neuvidíme – s. 44) až po zkomolená jména (z Jirošovy rychty je Jarošova – s. 44 a 56, z lesníka Angra je Angor – s. 59, Schlikové jsou jednou s Sch, podruhé se Š, pán na Hrubé Skále se jmenuje rytíř Achrental – s. 54 atd.). Výjimkou nejsou chyby v datech, opakování stejných údajů a stylistická neobratnost. Co říkáte třeba větě „Vedle arboreta se nachází Výcvikové a rekreační středisko Bukovina, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, hájovna a rozcestník.“ (s. 49).

Jako zřejmě sponzoři publikace mají otištěny celostránkové inzeráty Hotel Králíček Kacanovy, Sporthotel Frýdštejn a na obálce Zámecký resort Dětenice.

Co více dodat? Snad jen citát básníkův: „Těch nemám slov, jež řekl bych a plakal...“

K. B.

Vydáním zvláštního čísla připomíná 100 let od zahájení 1. světové války také kulturně-společenský magazín **Xantypa**. Pavlína Kourová do více než stostránkového kaleidoskopu, do kapitoly spisovatelé v uniformách, kde byli představeni také Jaroslav Hašek a František Gellner, připravila stranu o Fránu Šrámkovi (s. 101). V čísle nalezneme i článek o Švejkovi od Radko Pytlíka (v Sobotce vystupoval při loňském ročníku Šrámkovy Sobotky), připomínku odbojové činnosti pěvkyně Emy Destinnové (jezdila do Domousnic) anebo fotografie pořízené při vojenské službě uměleckým knihařem Jendou Rajmanem z nedalekých Rožďalovic.

JB

ŠKOLNÍ STRÍPKY

PŘÁTELSTVÍ BEZ HRANIC

Ve dnech 5. – 7. září 2014 jsme se vypravili za našimi přáteli do polské Sobótky, abychom společně během prodlouženého víkendu oslavili deset let vzájemné spolupráce."

pátek 5. září 2014

Páteční den byl ve znamení oslav naší desetileté spolupráce. Stejně jako při květnové návštěvě si obě školy připravily kulturní pořad, ve kterém prezentovaly historické, geografické, kulturní nebo sportovní zajímavosti obou zemí. Vše sledovali nejen představitelé obou spřátelených měst, ale i hosté z Francie a Německa. Pan ředitel Miroslav Jarosz s naší paní ředitelkou Janou Knapovou zhodnotili ve svých projevech výsledky našeho dlouhodobého partnerství, které se rozvinulo v hluboké a upřímné přátelství.

Večer byla na programu tradiční diskotéka určená našim žákům. DJ za mixážním pultem střídal písně rytmické s písněmi pomalými a všichni se v přátelské atmosféře velmi dobře bavili. Ti, kteří tanci příliš neholdují, využili možnosti sportovních aktivit v tělocvičně. Hrál se tu fotbal a basketbal.

sobota 6. září 2014

Na sobotu si naši polští přátelé připravili celodenní výlet do Wrocławu. Po příjezdu do tohoto historického města jsme nejprve navštívili SKY TOWER. Tento 212 m vysoký mrakodrap byl otevřen poměrně nedávno a je v současnosti nejvyšší budovou ve městě. My jsme výtahem vystoupali do jeho 50. patra, kde se nám na vyhlídkovém ochozu rozprostřel překrásný pohled na celé město. Pokud by bylo větrnější počasí, mohli jsme spatřit i polskou Sobótku s její dominantou Šlenžou. Takto nám to milhavý opar nad městem nedovolil.

Po tomto velmi zajímavém zážitku jsme se přesunuli o kus dál do místní zoologické zahrady, kde jsme

mohli spatřit rozmanité druhy exotické fauny. Nechyběli tu sloni, lvi, medvědi, velbloudi, zubři, opice, žirafy nebo zástupci plazů. Ze zoologické zahrady jsme zamířili do blízkého parku, kde se s úderem druhé hodiny odpolední

rozezvüčely reproduktory a na tón klasické hudby se roztančily gejzíry v dy rozlehlé fontány. Výlet po Wrocławu jsme zakončili prohlídkou historického centra. Po návratu do Sobótky si byly děti ještě zaspportovat v tělocvičně.

neděle 7. září 2014

V neděli po snídani jsme stejně jako loni vyrazili pod blízký kopec Věžicu, kde se nachází lanový park. Řada žáků měla s lezením v korunách stromů již loňskou zkušenost, a tak se již bez obav na tuto aktivitu moc těšili. Ti, kteří tu byli poprvé, poslouchali pozorně pokyny instruktorů a s respektem se vydali na lanovou stezku. I já jsem letos neodolal a poprvé v životě tuto aktivitu vyzkoušel. Musím říci, že to byl skvělý zážitek a lezení bylo naprosto bezpečné. Když všichni trasu úspěšně absolvovali, vydali se po skupinkách do centra Sobótky. Po obědě následoval úklid pokojů, balení zavazadel a loučení s našimi hostiteli.

Pobyt se nám všem moc líbil a pro příští rok nám bylo nabídnuto zúčastnit se opět po několika letech týdenního pobytu na Zelené škole v Jaroslawieci. Budeme se těšit.

Radek Štaff

PRÁZDNINOVÉ SOUSTŘEDĚNÍ STUDIA ŠRÁMKOVA DOMU

Studio Šrámkova domu uskutčnilo prázdninové soustředění. Jak tomu bývá, jsou za ním příhodné okolnosti, nápad a ochota. Konalo se v týdnu na přelomu letošního července a srpna u Hrádku nad Nisou, na státním zámku Grabštejně. Mnohým asi bude zeměpisná lokalita povědomá coby posádka armádních psů. Pro táborníky se musely stát nevšedními zážitky už jen ubytování a noci na sídle se středověkými základy. Z oken vyhlíželi nejen do pěkné krajiny kolem, ale též do Německa a do Polska – inu Trojzemí. Jejich dojmy doplnila prohlídka interiérů, nejmladší účastníky vedla návštěvnickou trasou ke 13. komnatě svatá Barbora. Památka po druhé světové válce jako státní majetek ve vojenské nepěči zchátrala a skrozříceninou od osmdesátých let minulého století státní památková péče zdařile obnovuje... Výjimečná renesanční kaple stojí za vidění.

Jak se Studio na Grabštejn dostalo? Využilo nedocenitelné osobní

kontakty a přijalo pozvání kastelánky Ivy Bártové, která je jeho absolventkou. (Uvědomíme-li si, že sobotecký dramaťák existuje přes půl století, vidíme potenciál rozsáhlé sítě lidí, který by jistě stálo zato ve prospěch města podněcovat... Snad by

odtud mohly vzejít jiskry pro obnovu ochotnické divadelní aktivity, kterou jsem naposledy navrhoval před třemi lety.) Také v současnosti má soubor v osobě Lady Blažejové kvalitní vedení. Svůj úsudek opírám o dodnes využívané zkušenosti, které jsem v kroužku

získal v osmdesátých letech u tehdejší špičky oboru Šárky Štembergové, o zhlédnutí dětských představení a poznání práce vedoucích během několika minulých Šrámkových Sobotek a o srovnání s jinými soubory při letošní krajské přehlídce. Hlasová výchova, nácvik neverbálního vyjadřování, kultivování řeči, vystupování na veřejnosti a tak dále přináší souhrn dovedností a schopností pro osobní rozvoj, které se v době poslední komunikací a prezentací velmi dobře hodí.

Na soustředění se sešli mladší kluci s -náctiletou mládeží. S takto různorodým dvanáctičlenným kolektivem, při zapojení všech, připravila Lada dramaturgyně aktualizací a písňovým rámováním obohacené povídky Ivana Andrejeviče Krylova Trumf. V příběhu o zamilovanosti usiluje o naivní šlechtičnu Sentimentu (Kamila Šourková) chlapáček, po moci a majetku toužící nesympatický a odmítaný šlechtic německé národnosti Trumf (Adam Hošek). Jenže dívka je zahleděna do sličného, ale nanicovatého, zbabělého mamánka Šantaly (Jan Trč), urozeného pána národnosti polské. Po

prozření nepadne její volba ani na jednoho nápadníka. Tři ústřední figury měly rozsáhlejší party ve verších, mláďenci navíc ztížené jazykovou komikou německé gramatiky a polské výslovnosti. Představení, vybavené náznakovým líčením a kostýmy, minimální

pros sobotecké internetové stránky. Hodně zdaru provolávám dalšímu ročníku tábora, bude-li. A laskavému čtenáři podávám tip na letní výlet v příštím roce.

Jan Bílek

SPOLEČENSKÁ OZNÁMENÍ JUBILEA

30. 8. 2014 oslavil krásné životní jubileum 80 let pan **Jan Eisner** ze Sobotky, Lipové ulice. Krásné a vřelé uvítání mě moc potěšilo. Pan Eisner bydlí v Sobotce s manželkou 17 let. Moc se mu zde líbí. 60 let pracoval jako režisér České televize. Jeho idolem byl Fráňa Šrámek a jeho díla Stříbrný vítr, Měsíc nad řekou, Léto atd. V roce 1945 prožil první dotyk se Sobotkou, bylo to ve skautském oddíle. Má rád okolí Sobotky, natočil zde mnoho záběrů a povídaní. Spolupracuje s dr. Ivanem Kafkou, vzpomíná na Josefa Vinkláře, zná se s Hanou Maciuchovou a dalšími herci, kteří zde v Českém ráji mají chalupy. I sobotecké posvícení má natočeno. Spolupra-

coval rovněž při Šrámkově Sobotce. Nestačili jsme si vše říct, bylo by to dlouhé krásné povídání. Panu Eisnerovi i jeho manželce přeji vše nejlepší, hlavně zdraví.

1. 9. 2014 oslavil 80 let pan **Josef Macoun** ze Spyšové. Stále veselý, čilý a obětavý, stále myslící na práci. Rád pomáhá dětem a vnoučatům. Celý život pracoval v zemědělství, jezdil traktorem. Rád na to vzpomíná. Rád pracuje se dřevem, umí vše udělat. Jeho koníčkem je jízda na kole. Najel již mnoho kilometrů, nic není pro něho daleko, všude dojde. Panu Macounovi přejeme hodně zdraví a spokojenosti a ještě mnoho kilometrů na kole i pěšky.

24. 9. 2014 oslavila 90. narozeniny paní **Anna Králová** ze Spyšové. Drobná usměvavá paní žije sama ve svém domku, ale narozeniny oslavila u syna s rodinou. Přišly poblahopřát i spolupracovnice, se kterými pracovala v zemědělství, v živočišné výrobě. Byla to práce těžká, ale ráda na ni vzpomíná. Vše si pamatuje. Bylo to krásné vyprávění a vzpomínání na mladá léta. Paní Králové přejeme hodně zdraví a pohody mezi svými nejbližšími.

Všem třem oslavencům přejeme zdraví a další spokojená léta.

Hana Rulcová

OKÉNKO PORADNY ZDRAVÉ VÝŽIVY

Vážení a milí čtenáři. Léto – i to babí nás definitivně opustilo. Doufám, že sluníčko vás dostatečně nabilo energií, kterou budete moci postupně využít pro nadcházející podzimní a zimní období.

Léto je obecně bohaté na úrodu zeleniny a ovoce. Přirozeně tedy plody sklizené na vlastních zahrádkách, či zakoupené na trhu nebo v obchodě, konzumujeme daleko ve větší míře než v jiném období roku. Na tomto místě bych chtěla připomenout všeobecně známé až otřepané téma a to - jak je konzumace zeleniny pro zdraví člověka důležitá. Všichni to víme. V mnoha sdělovacích prostředcích to slýcháme, v různých magazínech o tom čteme, prakticky denně a přesto – průměrná spotřeba zeleniny v ČR je stále hluboce pod průměrem EU. Zelenina dodává našemu tělu nejen potřebné vitaminy a minerální látky, ale i nepostradatelně důležitou vlákninu. Vláknina je rozpustná nebo nerozpustná a v našem těle zajišťuje péči o stav střeva. Stává se jakýmsi kartáčem a pomáhá tělu zbavovat se škodlivých látek. Ze své podstaty zvětšuje objem stolice, čímž zajišťuje pravidelné a správné čištění střev. Rozpustná vláknina se zase ve střevě stává potravou prospěšných mikroorganismů, kteří pak snadněji bojují s těmi patogenními, škodlivými. Jistě jste již slyšeli o neblahých statistických výskytu rakoviny tlustého střeva v naší zemi! Ano. Mezi těmito dvěma sděleními hledíme přímou souvislost. Čím méně vlákniny konzumujeme, tím si zvyšujeme riziko zátěže zákeřnou nemocí. A naopak. Dle doporučení Světové zdravotnické organizace bychom denně měli zkonzumovat 400-

500g zeleniny a ovoce v poměru 2-3:1. Tak nezapomínejte zeleninu konzumovat i v následujícím období. Že na vás syrová zelenina a saláty z ní působí studeně? Ano souhlasím. Ale zelenina není jen rajče, okurka, paprika a listové saláty. To jsou zeleniny, které skutečně patří spíš do repertoáru letních jídelniček. V chladnějším období roku doporučuji tepelně upravenou zeleninu – veškerou kořenovou včetně různých řep. Velmi chutnou úpravou zdravé zeleniny mohou být různé zeleninové polévky, ať již mixované nebo ve formě kotlíkových polévek, které se mohou doplnit luštěninou nebo kousky masa. V podzimním období jsou také velmi oblíbené dýně všeho druhu. Vhodnou alternativou mohou být i kvalitní zmrazené zeleninové směsi, které jsou zpracovány z vyzrálé prvotřídní zeleniny, hluboce zamrazené a hlavně – správně skladované. Vyjděte vstříc potřebám svého těla a dopřejte mu tedy dostatek zeleniny.

Přeji si, aby nadcházející týdny, které nás dovedou k době adventní, pro nás byly ve znamení vzpomínek na zážitky uplynulého léta a pro inspiraci uvedu jednoduché zeleninové recepty:

zeleninový špíz s pikantním dipem:

na kostky cca 2 cm nakrájíme různou zeleninu (mrkev, řepa, brokolice, dýně, paprika, malinké brambory v celku...) lehce povaříme (cca 5 minut v osolené vodě), necháme okapat, promícháme s marinádou, kterou jsme si připravili z 1 lžice Tamari, 1 lží-

ce Umeocta, 2 lžic olivového oleje, necháme cca 10 min odležet, troubu ohřejeme cca na 180 °C, cibuli rozkrojíme na čtvrtky a rozloupneme po jednotlivých listech, zeleninu napícháme na špíz – prokládáme cibulí. V troubě pečeme cca 20-30 minut. Dip vytvoříme z kysané smetany, do které přidáme prolisovaný česnek a špetku soli. Kdo nesnáší čerstvý česnek může nahradit rozmačkaným sterilovaným zeleným pepřem.

zeleninový kotlík s červenou čočkou:

na cibulový základ dáme osmažit kořenovou zeleninu, přidáme lžičku kurkumy nebo karí, zalijeme vodou, necháme provařit cca 20 minut, přidáme další – dle chuti – zeleninu (brokolici, květák, růžičkovou kapustu (tu vaříme déle)...), přidáme také propláchnutou loupanou červenou čočku a vaříme dalších cca 10 minut, podle toho, jak máme rádi zeleninu měkkou. Přidáme lžici zeleninového koření – nejlépe Würzl, promícháme a můžeme podávat. Kdo má rád polévky hustší, může nastrouhat syrový brambor nebo na chvíli ponoříme ponorný mixér.

(méně obvyklá dochucovadla (Tamari, Umeocet, Würzl) koupíte v obchůdku Poradny zdravé výživy)

Ing. Dagmar Kozderková,

specialistka pro výživu, členka Aliance výživových poradců ČR, členka Společnosti pro výživu ČR.

SEDMDESÁT - ŠEDESÁT - PADESÁT!

Poblahopřát soboteckému rodákovi **doc. ing. Radko Volfovi, CSc.**, k jeho sedmdesátinám a zároveň alespoň náznakově přiblížit jeho práci našim čtenářům vyžaduje především vybavit se zásobou pro mne nesrozumitelných cizích slov a odborných termínů. Je docentem Vysoké školy chemicko technologické, kde působí v Ústavu analytické chemie. Pedagogicky vyškolil řadu žáků, jako vědec získal svými objevy několik patentů (Elektronický jazyk, Potenciometrický sensor, Lázně pro výrobu elektropolymerních elektrod...). Navázal tak na řadu dalších Sobotáků, kteří se v tomto oboru významně uplatnili Bohuslavem Raýmanem počínaje. Radko, vše nejlepší k 6. září – a přijed' zase někdy na houby.

O deset roků mladší je **ing. arch. Karel Čermák**. Narodil se 23. říj-

na 1954 v Jičíně a kromě své profese je znám širokému okruhu milovníků Českého ráje jako zasvěcený znalec jeho minulosti. Zprvu začínal jako vášnivý sběratel pohlednic z této oblasti. Svou vzácnou sbírku má pečlivě uspořádanou a nenechává si ji jen pro sebe – uspořádal z ní řadu výstav, ale i několik krásných publikací a v posledních letech také každoroční kalendář. To vše předpokládalo nejen pohlednice sbírat, ale důkladně se seznámit s texty, které na ně byly připsány a nakonec s historií celého kraje. Vzdělání ho předurčovalo k zájmu o stavební vývoj Jičína i dalších lokalit; odtud byl už jen krůček k důkladnému poznávání jednotlivých událostí a osobností a k edici *Vlastivědný poutník*, kterou sám píše a vydává a do jejichž svazků ukládá výsledky svého bádání. Těžko se hledají slova, která by docenila význam a hodnotu Čermá-

kova úsilí. Přejeme vše nejlepší a těšíme se na nové publikace!

Třetí podzimní jubilantkou je **Marika Tábořská**. Snad se na nás nebude zlobit, když jí popřejeme 11. října k padesátinám. Vždyť jsme si to ověřili ve slovníčku Kdo je kdo v dějinách Sobotecka. Marika vystudovala žurnalistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (spolužačkou jí byla např. známá reportérka Petra Procházková) a její profesní kariéra je spjata hlavně s Československým, později Českým rozhlasem, v jehož redakci zpravodajství působí. Je rodačkou z Kutné Hory, ale od mládí patří i k Sobotce, Jičínu a Českému ráji. Snad nám zase po delším čase napíše i do ZŠS. Téma by jistě našla.

K.B.

OPUSTILI NÁS NAVŽDY

Srpen 2014

Dne 18. srpna zemřel ve věku 93 let pan **Josef Ort** ze Sobotky.

Dne 26. srpna zemřel ve věku 58 let pan **Ladislav Král** z Kdanic.

Dne 29. srpna zemřel ve věku 68 let pan **Pavel Vávra** ze Sobotky.

Dne 31. srpna zemřela ve věku 62 let paní **Drahuška Nechutová**, rozená Zindrová z Plhova.

Září 2014

Dne 2. září zemřela ve věku 86 let paní **Růžena Pazderová**, rozená Klabanová z Oseka.

Dne 10. září ve věku nedožitých 74 let zemřela paní **Miroslava Nováková**, rozená Rudolfová z Nepřívěce.

Dne 17. září ve věku nedožitých 82 let zemřela paní **Jiřina Chrpová**, rozená Švorcová ze Staňkovy Lhoty, dlouholetá učitelka, později zástupkyně ředitelky Základní školy v Sobotce.

Dne 18. září ve věku 80 let zemřel pan **Miroslav Čížek** z Plhova.

Dne 24. září zemřel ve věku 62 let pan **Roman Louda** ze Sobotky.

ÚDRŽBA, ÚKLID A ČIŠTĚNÍ HROBU

- pravidelný i jednorázový úklid hrobu
- čištění desky
- zalévání květin, vypletí, uhrabání, vysazování květin
- zapalování nových svíček
- tématická výzdoba hrobu (dušičky, Vánoce, různá výročí)

Kontakt: 725 632 155

PRO DOMOV - úklid, péče a servis domova
www.pro-domov.com

Poradna zdravé výživy

Jičínská 300, Sobotka, 1.patro zdravotního střediska

OBCHŮDEK

Otevřeno:

Pondělí: 12:30 – 17:00

Úterý : 8:00 – 12:00

Středa : 12:30 – 17:00

Čtvrtek: 8:00 – 12:00

Více než 150 položek pro zdravé snídane, zdravé svačiny, zdravější mlsání.
Mouky, těstoviny, luštěniny, obilniny a obilné lupinky a směsi, zdravé slazení, zdravá dochucovadla, ořechy a semena, čajové směsi, potravní doplňky a bylinná kosmetika.

PORADNA

Pondělí – pátek

(v případě potřeby i v sobotu nebo v neděli)

(Stanovení složení těla = svaly, tuky; výživové plány, hubnutí s poradcem, poradenství v oblasti výživy)

Ing. Dagmar Kozderková; objednat předem - tel.: 732167757;

e-mail: pozdravzdravi@seznam.cz

☺ Rada od Dáši, zdraví přináší ☺

KÁCENÍ A ŘEZ RIZIKOVÝCH STROMŮ STROMOLEZECKOU TECHNIKOU

TEL.: 606 527 091

Prodej letních jablek

& jablečných moštů

ve skladu v Bosni od

09.08.2014 každou

Sobotu 8-12 hodin

Jablka pocházejí z BIO
produkce.

SPOLEČENSKÉ A KULTURNÍ AKCE V SOBOTCE

KURT GEBAUER – LAPIDÁRNĚ

Výstava

4. 7. 2014 – 21. 6. 2015

Lapidárium Šolcova statku

ZDENĚK MÉZL – GRAFIKA

Výstava

23. 8. – 31. 10. 2014

Šolcův statek

HERECTVO NA DRÁTECH

úterý 28. 10. 2014 / 14:30

Dernisáž výstavy za přítomnosti autora pana PhDr. Jaroslava Blechy
zámek Humprecht

HUDBA NAPŘÍČ ŽÁNRY, FILMOVÉ A SVĚTOVÉ MELODIE

Koncert

sobota 18. 10. / 19:30

Městské divadlo

V rámci 6. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Eduarda Nápravníka proběhne v Sobotce další koncert. Tentokrát se můžete těšit na Felixe Slováčka ml., Vojtěcha Szabóa, Vjačeslava Grochovského.

NOVINKY A ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA SENIORŮ

pátek 24. 10. / 17:00

Městská knihovna Fráni Šrámka

Zveme Vás na autorský pořad Petra Šišky

SOBOTECKÝ HALLOWEEN

sobota 25. 10. / 16:30

zámecký park

Strašidla ze zámku i podzámčí Vás srdečně zvou na podvečerní procházku v pološeru zámeckého parku. Chybět samozřejmě nesmějí vyřezané dýně. Bílá paní už se těší na vaše výtvary. Vaše strašidla!

Nebudou chybět lektvary na zahřátí pro děti i dospělé!

FOTOGRAFIE MILOSLAVA BUREŠE

výstava fotografií – vernisáž

10. 11. / 17:00

Městská knihovna Fráni Šrámka

Přijďte si prohlédnout fotografie z 1. poloviny minulého století z objektivu předního soboteckého fotografa z této doby. Autoři výstavy jsou Ladislav Havlík a Josef Jindra.

TEPLÉ MÍSTO ANEB MARKVARTOVY LÁZNĚ

divadelní představení

29. 11. / 17:00

Městské divadlo

Divadelní spolek Markvart z Markvartic, Vám představí z vlastní tvorby veselý pohádkový muzikálek.

TRADIČNÍ LAMPIONOVÝ PRŮVOD A ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

neděle 30. 11. / 17:00 (průvod od ZŠ) /

17:30 rozsvěcení stromu na náměstí

náměstí Míru

Pod vánočním stromem zazpívá smíšený pěvecký sbor Bendl – Stojmír, Sobotka a Dolní Bousov, a další.

LOUTKOVÉ PŘEDSTAVENÍ SOUBORU SRDÍČKO Z JIČINA

neděle 7. 12. / 15:30

Městské divadlo

Naším nejmenším divákům zkrátíme čekání na Ježíška pohádkou. Nechte se překvapit jakou pohádku si pro Vás soubor Srdíčko připravilo letos.

VÁNOČNÍ PŘEDSTAVENÍ STUDIA ŠRÁMKOVA DOMU

pátek 12. 12. / 18.00

Městské divadlo

Program tohoto večera bude pro zúčastněné diváky překvapením.

ZIMA V ČESKÉM RÁJI II.

Výstava – vernisáž

neděle 14. 12. / 10.00

Městská knihovna Fráni Šrámka

V pořadí už druhá výstava starých pohlednic ze soukromé sbírky Zdeny a Jana Doudových. Přijďte si zavzpomínat nad zimními pohlednicemi na doby, kdy zimy bývaly ještě plné sněhových vánic.

VÁNOČNÍ BESÍDKA

neděle 14. 12. / 15.00

sál spořitelny

Přijďte se naladit na vánoce snad i s nadpřirozenými bytostmi.

ADVENTNÍ KONCERT: MUSICA FORTUNA TURNOV

sobota 20. 12. / 14.00

kostel svatě Máří Magdalény

Již tradičně, pro velký zájem z řad veřejnosti, vystoupí pěvecký sbor MUSICA FORTUNA TURNOV v rámci adventních programů

TRADIČNÍ JESLIČKY NA NÁMĚSTÍ

neděle

21. 12. / 10.00

náměstí Míru

Tradičně již patří poslední adventní neděle živému betlému, který každoročně pořádá obec Baráčníků. Ježíšek v jesličkách, živá zvíátka a Tři králové.

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky

vydává MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA

nám. Míru 3, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618

e-mail: mks@sobotka.cz, www.sobotka.cz

Odpovědná redaktorka: Pavlína Havlová

Redakční rada: K. Bílek, M. Jalovecký, J. Janatka, Z. Krámek,

A. Pospíšilová, M. Sekerová, Z. Šačirovičová

Grafická úprava: Adéla Hošková

Tisk: MS Polygrafie s.r.o., Bakov nad Jizerou, Horka 35, +420 326 702 426

Podávání nov. zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ V.Čechy

č.j. P/2 -1440 / 98 ze dne 3. 3. 1998

ISSN 12 12 -7906

MK ČR E 11 563

Uzávěrka dalšího čísla 30. 11. 2014